



**EPISCOPUL DACIEI FELIX
PREASFINȚITUL PĂRINTE IERONIM,
PENTRU PRIMA DATĂ LA VÂRȘEȚ**
„E o vorbă românească ce spune:
Sângele apă nu se face. Mă bucur că
am venit la frații noștri din Banatul
istoric. Desigur că această eparhie este
o eparhie care are un tezaur deosebit.”

p. 8

**PROF. DR. LAURA SPĂRIOSU,
PROFESOR TITULAR LA
DEPARTAMENTUL DE LIMBA ȘI
LITERATURA ROMÂNĂ DIN NOVI SAD**

„A fi dascăl înseamnă a face tot
posibilul în a câștiga respectul acelor
pe care îi instruiști, devenind călăuză
și părintele lor spiritual.”

p. 4-5



libertatea

„La început era Cuvântul” (Ioan 1:1-14)

www.libertatea.rs

Ziar al românilor din Serbia

Fondat în 1945

ANUL LXXVII NR. 31 (41291)

SÂMBĂȚĂ, 30 IULIE 2022

PREȚUL 20 DINARI



Mândru
că sunt
român!



Gheorghe Hagi

Declară-te român
la recensământul
din anul 2022!

**BOJAN BOLJANAC,
DIRECTOR AL CASEI DE
CULTURĂ „3 OCTOMBRIE”
DIN SATU NOU**

„Este o mare onoare să
organizezi festivalul care
după 18 ani va avea loc în
satul nostru.”



p. 7

TURNEUL FINAL „CUPA LIBERTĂȚII” LA MINIFOTBAL, LA CATEGORIA VETERANILOR



„Cupa” rămâne veșnică

Pe data de 23 iulie s-a desfășurat turneul final al „Cupei Libertății” la minifotbal, la categoria veteranilor. La Uzdin s-au întâlnit formațiile din Alibunar, Sărcia, Iancaid, Satu Nou și din localitatea gazdă. Veteranii au jucat fotbal la superlativ. Echipa din Alibunar s-a clasat pe primul loc. Sportivii din Satu Nou au cucerit locul al doilea, iar formația din Uzdin a încheiat concursul pe locul al treilea.

p. 11



**CASA DE PRESĂ ȘI EDITURĂ
„LIBERTATEA” LA MANIFESTAREA „CU
PRIETENI PRINTRE PRIETENI - DE
ZIUA BANATULUI” REȘIȚA 2022**

p. 3

Нова путовања пишу нове приче

Путно здравствено осигурање

са покрићем за ковид 19

+ 15% попушта за куповину онлајн

ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ



0800 386 286
www.dunav.com

Libertatea

Săptămânal editat de Casa de Presă și Editură „Libertatea”

primul număr a apărut pe data de 27 mai 1945

FONDATOR: Consiliul Național al Minorității Naționale Române

Director: **Mariana STRATULAT**
Redactor responsabil a.i.:
Valentin MIC

Redacția: Marina KALKAN, Teodora SMOLEAN, Dan MATA, Ion MĂRGAN, Vasile PETRICĂ, Florin RAȘA, Sanela CRĂINEAN, Denis STRATULAT, Adriana PETROI, Silvia MĂRGAN, Virginia PUIA, Daniela BAKIĆ SCUMPIA

Lectori: Marina KALKAN, Mădălina Alina MIHAILOV

Machetare artistică, tehnoredactare computerizată și web design: Mihaela DAVID TARBUK, Aneta GAȘPĂR, Marin GAȘPĂR

Preluarea fragmentară sau în totalitate a textelor apărute în ziarul „Libertatea”, fără consințământul Redacției, este interzisă;

Anunțuri publicitare se primesc pe adresa redacției: Ž. Zrenjanina 7, 26000 Panciova, tel/fax: 013/35 34 01 și 013/34 64 47; sekretar@libertatea.rs redakcija@libertatea.rs

Tipografia:
DOO „MAGYAR SZO KFT”

Editarea săptămânalului „Libertatea” este subvenționată de Secretariatul Provincial pentru Cultură, Informare Publică și Culte

CONT CURENT:

NIU „Libertatea” Pančevo;
BANKA INTESA 160-115495-75

VOJVODANSKA BANKA
325-9500600045671-98

BANKA POŠTANSKA ŠTEDIONICA
200-2281070101001-44

CONTURI VALUTARE:
(pentru EUROPA)

Beneficiary (Field 59): IBAN: RS35200228107010100338
NIU LIBERTATEA PANČEVO
Account with Bank (Field 57A): SBPORSBG Intermediary Bank (Field 56A): DEUTDEFF

CONTURI VALUTARE:
(pentru S.U.A.)

Beneficiary (Field 59): IBAN: RS35200228107010100338
NIU LIBERTATEA PANČEVO
Account with Bank (Field 57A): SBPORSBG Intermediary Bank (Field 56A): RZBAATWW



Ordinul „Frăție și Unitate cu Coroană de Aur” în grad de președinte RSF Iugoslavia - 27 mai 1970



Ordinul „Meritul Cultural” în grad de „Ofițer”, Categoria F - promovarea culturii, conferit de președintele României - 12 decembrie 2018

Săptămânalul „Libertatea” se poate procura la sediul Casei din Panciova și la punctele de corespondență din Vârșeț, strada Feliks Mileker nr. 13 (Tel: 013/83-91-43) și Novi Sad, Bul. M. Pupina nr. 6, etaj III (Tel: 021/42-41-86).

Abonamentul anual pentru Serbia este de 1040 dinari, pentru țările din Europa 80 euro, iar pentru S.U.A. 180 dolari.

DELEGAȚIA JUDEȚULUI HARGHITA ÎN VIZITĂ OFICIALĂ LA GUVERNUL PROVINCIEI AUTONOME VOIVODINA

Relațiile dintre Serbia și România sunt excelente



Președintele Guvernului Provincial, Igor Mirović, s-a întâlnit pe data de 14 iulie cu delegația județului Harghita din România, condusă de președintele Consiliului Județean, Csaba Borboly. Discuțiile s-au axat pe posibilitățile de colaborare economică.

Președintele Mirović a apreciat că relațiile dintre Serbia și România sunt excelente și a prezentat delegației județului Harghita potențialul de care dispune provincia noastră.

Participanții la discuții au căzut de acord că pot colabora în multe domenii. Cele mai mari posibilități în acest sens le oferă domeniile precum agricultura, industria de prelucrare, tehnologiile informaționale și cultura.

Mirović le-a reamintit invitațiilor că Voivodina colaborează deja cu județele Arad și Timiș și a spus că autoritățile provinciale sunt interesate să aprofundeze relațiile cu județul Harghita prin stabilirea unor legături între antreprenori, agențiile de dezvoltare și entitățile culturale.

Președintele Consiliului Județean Harghita, Csaba Borboly, a declarat că acest județ este interesat de colaborarea cu Provincia Voivodina, precum și cu Camera de Comerț a Voivodinei, în domeniile de interes comun, printre care se numără agricultura, sectorul prelucrării și turismul.

La reuniunea care a avut loc la Guvernul Provincial a fost prezent și secretarul provincial pentru dezvoltarea regională, colaborarea interregională și autogovernarea locală, Aleksandar Sofić.

PREZENTAREA RAPORTULUI ȘI A MĂSURILOR DE SPRIJIN PENTRU AUTOGUVERNĂRILE LOCALE

Din anul 2014, Voivodina a primit 130 de milioane de euro din fonduri europene

„Începând din anul 2014, Voivodina a primit 130 de milioane de euro din fonduri europene. Cu acești bani am realizat 869 de proiecte. Împreună cu autogovernările locale am implementat 89 de proiecte din numărul total”, a declarat președintele Guvernului Provincial, Igor Mirović, la prezentarea raportului și a măsurilor de sprijin pentru autogovernările locale din Provincia Autonomă Voivodina în vederea obținerii fondurilor din sursele externe de finanțare. Raportul a fost întocmit de către Fondul „Afaceri europene” al Provinciei Autonome Voivodina.

Mirović a subliniat că la inițiativa Guvernului Provincial, în vederea obținerii mai multor fonduri europene, Fondul „Afaceri europene” a făcut o analiză a modalităților de ajutorare a comunelor mai puțin dezvoltate, în vederea finanțării suplimentare în următorul ciclu bugetar, care se va încheia în anul 2027.

Igor Mirović a spus că există și exemple mai bune decât comunele mai puțin dezvoltate. În acest sens, el a amintit Universitatea din Novi Sad care prin programele „Antares”, „Erasmus” și „Erasmus plus” a asigurat mijloace semnificative și a imple-

mentat proiecte numeroase. Printre aceste proiecte se numără și Institutul „Biosens”, care reprezintă pârghia pentru dezvoltarea țării noastre în viitor.

„Cerința Guvernului Provincial a fost să identificăm punctele slabe, să luăm măsuri adecvate și să îi ajutăm pe toți cei care pot și doresc să aplice pentru fonduri europene, pentru ca acestea să fie mai mari decât în perioada precedentă”, a declarat Mirović. El a menționat că scopul este ca toți împreună să putem prezenta proiectele și rezultatele concrete și beneficiile pe care le vor avea cetățenii din fondurile pe care le primim din partea Uniunii Europene.

Directorul Fondului „Afaceri europene” al Provinciei Autonome Voivodina, Aleksandar Simurdić, a declarat că acest document este important pentru definirea stării, a provocărilor, a capacităților, dar și a potențialului celor 45 de autogovernări locale de pe teritoriul Provinciei Autonome Voivodina, în contextul absorbției fondurilor europene și a surselor externe de finanțare.

„Două lucruri definesc acest document. Primul lucru este începutul unui nou ciclu bugetar al Uniunii Europene pentru perioada 2021-2027. Al doilea lucru este elaborarea planurilor Provinciei Autonome Voivodina și ale autogovernărilor locale”, a declarat Simurdić.



MIROVIĆ A ÎNMÂNAT CONTRACTELE PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA CONDIȚIILOR DE LOCUIT

Au fost alocate 250 de milioane de dinari pentru 197 de familii din Voivodina

Pe data de 14 iulie, președintele Guvernului Provincial, Igor Mirović, a înmănat contracte familiilor din Voivodina cu trei sau patru copii care au primit fonduri nerambursabile în vederea rezolvării problemei locative sau îmbunătățirii condițiilor de locuit.

De fonduri beneficiază 197 de familii, iar Guvernul Provincial a alocat anul acesta 250 de milioane de dinari. Șaptesprezece familii au primit bani pentru cumpărarea unei case sau a unui apartament, iar 180 de familii vor investi fondurile în reconstrucția spațiilor de locuit.

Cu această ocazie, Igor Mirović le-a transmis părinților că îi admiră pentru că au rămas în Serbia și pentru că luptă contra natalității scăzute, una dintre cele mai mari probleme naționale.

„Voi sunteți cei care, luptându-vă să aveți mai mulți copii, asigurați viitorul țării noastre”, a declarat președintele Mirović.

El a mai spus că din anul 2018, când au fost introduse politici îndreptate spre creșterea natalității, Guvernul Provincial a majorat în permanență fondurile alocate cu scopul de a le oferi familiilor din Voivodina o nouă speranță și o nouă energie, dar și pentru a le asigura condiții de viață mai bune.

„Până acum am alocat 778 de milioane de dinari și astfel am asigurat condiții de locuit mai bune pentru 700 de familii”, a subliniat Mirović.

Secretarul provincial pentru politica socială, demografie și egalitatea de gen, Predrag Vuletić, a declarat că măsură în cauză de politică demografică a fost creată cu atenție și că în perioada următoare vom realiza importanța acesteia, cu atât mai mult cu cât o măsură similară a fost introdusă și la alte nivele de guvernare. Vuletić a mai spus că Guvernul Provincial asigură bani de asistență pentru mamele șomere cu trei sau patru copii pe perioada concediului postnatal, alocații pentru mame și fonduri pentru fertilizarea asistată medical.

El a adăugat că datorită noilor măsuri de sprijin, pe care le cuprinde acest document, angajații din autogovernările locale vor avea posibilitatea să își aprofundeze cunoștințele în domeniul managementului de proiecte, planificării strategice și creării propunerilor de proiecte corespunzătoare, care vor beneficia de finanțare din fonduri nerambursabile, prin credite sau prin asistență tehnică.

Raportul a fost prezentat în Parcul Științifico-Tehnologic din Novi Sad pe data de 15 iulie, în prezența membrilor Guvernului Provincial, a reprezentanților din partea autogovernărilor locale, instituțiilor și organizațiilor financiare internaționale, instituțiilor provinciale și agențiilor regionale de dezvoltare.

CPE „LIBERTATEA” LA MANIFESTAREA: „CU PRIETENI PRINTRE PRIETENI- DE ZIUA BANATULUI” REȘIȚA 2022

Plachete și diplome, în semn de mulțumire și colaborare



Ziua Banatului, sau 304 ani de la Pacea de la Pojarevăț, din 21 iulie 1718, a fost marcată la Biblioteca Germană „Alexander Tietz” din Reșița. Evenimentul a fost onorat de delegația din Banatul sârbesc, formată din Mariana Stratulat, director al CPE „Libertatea”, directorul adjunct și redactorul responsabil al săptămânalului „Libertatea”, Valentin Mic, dr. Mircea Măran, istoric, autor a mai multor volume de cărți și studii științifice și jurnalista Adriana Petroi. Scopul vizitei a fost de a prezenta realizările Casei de Presă și Editura „Libertatea”, a Asociației „Centrul de Studii Banatice”, precum și a celor două cărți în curs de apariție și anume, „Trupa de Teatru «Neica»” a Societății Cultural-Artistice „Mihai Eminescu” din Coștei (2012-2022), contribuții la istoria culturală a românilor din Serbia, a autoarei Mariana Stratulat și „60 de interviuri pentru mileniul trei”, autor Adriana Petroi.

Vizita a debutat la Centrul Universitar „Babeș-Bolyai” din Reșița, acolo unde directorul dr. Andra-de Bichescu a prezentat centrul amintit, precum și numeroasele beneficii de care vor beneficia viitorii studenți. La această vizită, directorul Centrului Universitar „Babeș-Bolyai” din Reșița, a oferit fiecărui membru al delegației câte

de către Erwin Josef Țigla, președintele Forumul Democratic al Germanilor din Caraș-Severin, respectiv Asociația Germană de Cultură și Educație a Adulților Reșița. „Astăzi avem la Reșița oaspeți deosebiți, oaspeți din Banatul sârbesc, oaspeți ai etniei române de dincolo de graniță.” După care cei prezenți s-au delectat alături de muzica pe care au



o plachetă. Următoarea oprire a fost la Radio Reșița, acolo unde Mariana Stratulat, director al Casei de Presă și Editură „Libertatea”, a vorbit despre instituția al cărei director este, dar și despre unele colaborări.

Evenimentul „Cu prieteni printre prieteni - de Ziua Banatului”, a fost onorat de prezența Nicoletei Moise, manager al Direcției Județene pentru Cultură Caraș-Severin și al dr. Andra-de Bichescu, director al Centrului Universitar „Babeș-Bolyai” din Reșița. Cuvântul introductiv a fost rostit

interpretat-o elevii clasei la pian de la Liceul de Artă „Sabin Păuț” din Reșița, coordonați de prof. Nicoleta Garoiu. A urmat discursul lui Erwin Țigla, care a povestit pe scurt despre importanța acestei zile de 21 iulie.

Mariana Stratulat, director al CPE „Libertatea”, a susținut un discurs prin care a mulțumit organizatorilor pentru deosebita primire: „Ne-a revenit deosebita plăcere și onoare să ne aflăm astăzi la Reșița, într-o zi de sărbătoare. Scopul vizitei este de a prezenta Casa de Presă și Editura

„Libertatea”, dar și a celor două cărți, care sunt în curs de apariție. Directorul adjunct și redactor responsabil al săptămânalului „Libertatea”, Valentin Mic, a vorbit cu cuvinte alese despre săptămânalul amintit și publicațiile Casei, iar în partea a doua a evenimentului, a prezentat reșițenilor cartea „Trupa de Teatru «Neica»” a Societății Cultural-Artistice „Mihai Eminescu” din Coștei (2012-2022), contribuții la istoria culturală a românilor din Serbia, a autoarei Mariana Stratulat.

Prof. dr. Mircea Măran, președintele Asociația „Centrul de Studii Banatice” din Vârșeț, a prezentat această asociație.



Vizita s-a petrecut prin intermediul prof. Maria Radu Nowak, o prietenă de suflet, căreia, cu această ocazie, i s-au decernat și unele premii, recunoștințe, în

câte un cadou de Ziua Banatului. Banatul este un loc unic datorită faptului că aici primează omenia, cinstea și corectitudinea. Chiar dacă Banatul este multiet-



Cu acest prilej, a fost prezentat volumul „60 de interviuri pentru mileniul trei”, al autoarei Adriana Petroi, o realizare demnă de tot respectul, o carte care cuprinde chiar 60 de interviuri, realizate cu personalități din viața științifică, culturală și artistică a Serbiei și României.

La finalul evenimentului s-au împărțit diplome și cărți, de o parte și de cealaltă.

În final, Marianei Stratulat i-a fost înmănată Diploma de Excelență din partea Consiliului de conducere al Forumului Democratic German și din Județul Caraș-Severin și al Asociației Germane de Cultură și Educație a Adulților din Reșița, cu prilejul jubileului de 20 de ani de la debutul său editorial și jurnalistic, care de curând a fost marcat la Vârșeț. În cinstea acestui jubileu, a fost interpretat tradiționalul „La mulți ani”, fapt ce a emoționat-o profund pe sărbătorită.

semn de mulțumire pentru tot ceea ce face.

De asemenea, Primăria municipiului Reșița, prin edilul său, Ioan Popa, au răspuns gestului oaspeților și au înmănat acestora

nic, multiconfesional și multicultural, oamenii locului sunt prieteni, vecini și buni colaboratori.

Adriana PETROI



PROF. DR. LAURA SPĂRIOSU PROFESOR TITULAR LA DEPARTAMENTUL DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ DIN NOVI SAD

Activitatea didactică și cea științifică necesită o muncă asiduă, devotament, exigență și responsabilitate

Prof. dr. Laura Spăriosu este profesor titular la Departamentul de Limba și Literatură Română din cadrul Facultății de Filosofie din Novi Sad, unde predă și desfășoară activitate științifică. Din anul 2001, când a intrat în învățământul universitar, a predat și a ajutat numeroase generații de studenți să-și perfecționeze limba română. Această muncă responsabilă o desfășoară cu mult entuziasm și profesionalitate.

• Dumneavoastră predați limba română la Departamentul de Limba și Literatură Română din cadrul Facultății de Filosofie din Novi Sad. Cum este să lucrați cu studenții?

Provenind dintr-o familie unde se profesază meserii care implică contactul cu oamenii, a decide să fac ceva similar era, pentru mine, cel puțin, de înțeles: tatăl meu a fost ofițer de stare civilă, iar mama - cadru didactic. Cred că nu e nimic surprinzător în a urma acest traseu, eu însămi devenind cadru didactic, iar sora mea - psihoterapeut.

Revenind la întrebare, pot spune că cea mai exigentă, dar totodată și cea mai remarcabilă activitate pe care o desfășoară un profesor universitar este să lucreze cu studenții. A fi dascăl însă nu înseamnă doar a transmite cunoștințe. A fi dascăl înseamnă a face tot posibilul în a câștiga respectul aceluia pe care îi instruiști, devenind călăuză și părintele lor spiritual. Totuși, îmi exprim tristețea și părerea de rău pentru că trăim vremuri în care, din păcate, are loc o permanentă degradare a poziției intelectualului, mai ales a aceluia care lucrează în învățământ. În pofida acestui fapt, îmi exprim convingerea că dascălii au fost, sunt și rămân pilonul oricărei societăți, cu toate defectele și neajunsurile ei.

Pentru că suntem un departament mic, putem profita de avantajul că avem posibilitatea să lucrăm destul de mult cu fiecare student în parte. Așa îi putem cunoaște, înțelege și susține mult mai bine. Aș mai sublinia că ne bucurăm și de sprijinul deplin atât al Ambasadei României în Republica Serbia, cât și de cel al Consiliului Național al Minorității Naționale Române în promovarea studiilor de limba română ca limbă maternă, în sensul că, printre altele, acelor candidați care vorbesc românește și se înscriu la noi le vor fi acordate burse de studiu. În plus, de o deosebită importanță este și instituția lectorului străin. În momentul de față, pe acest post se află conf. univ. dr. Daniel-Sorin Vintilă, prin intermediul căruia colaborăm excelent atât cu Institutul Limbii Române din București, cât și cu alte lecturate și universități din străinătate.

• Postul dumneavoastră subînțelege și o activitate științifică. Ce lucrări științifice ați scris? Unde le-ați publicat și prezentat?

Munca de profesor universitar presupune atât o muncă didactică, cât și una științifică, cu atât mai mult că regulamentul de promovare în ierarhia universitară este unul cumulativ, cu criterii axate pe ambele laturi.

În cele peste două decenii de activitate științifică, am publicat cărți și articole în limba română, sârbă și engleză, atât la edituri naționale, cât și internaționale, axându-mă pe domeniile de cercetare și interes preferate - limba română în Voivodina, onomastică, istorie orală și studii de gen, analiza discursului mass-media. Am participat la conferințe și simpozioane științifice în țară și străinătate, programe de schimb, dar și la realizarea proiectelor. Am colaborat cu foarte mulți colegi universitari și am cunoscut oameni extraordinari.

Vorbind despre realizări, aș evidenția cercetările din onomastică, mai plastic spus - prima „mare dragoste” și domeniul în care am scris și susținut teza de doctorat. Finalizând-o, am avut parte de o enormă bucurie și satisfacție, fiindcă pe baza ei au apărut două cărți: Onomastica românilor din Banatul Sârbesc Central: studii de antroponimie, scoasă la Editura Gutenberg Univers din Arad, România, în 2014 și Etimologia numelor de persoană la românii din Banatul Central și de Sud, apărută în 2017 la Editura Facultății de Filozofie din Novi Sad. Scopul acestei cercetări a fost de a întocmi un inventar al numerelor de persoană în localitățile românești de pe teritoriul Banatului Central și de Sud (Ecica, Iancaid, Sârcia, Torac și Uzdin), cu accentul pe etimologia lor. Corpusul îl constituie antroponimele colectate din registrele matricole, care apar pe parcursul veacului trecut, de la 1900 la 2000, alcătuitoare a unei liste a prenumelor în ordine alfabetică, cu explicații despre originea și semnificația numelui, răspândirea în Europa, căile de pătrundere, formele derivate și hipocoristice, corespondențele în alte limbi. Evocând emoțiile și evenimentele care au avut loc începând cu etapa de colectare a materialului, într-o vară caniculară a anului 2005, la primăriile din satele Ecica, Iancaid, Sârcia, Torac și Uzdin, punctul culminant având loc un an mai târziu, tot într-o vară caniculară, în momentul susținerii tezei de doctorat, chiar și acum, după atâtea vreme, vreau să adresez mii de mulțumiri oamenilor minunați - ofițerilor și angajaților la primăriile din localitățile amintite - pentru amabilitate, răbdare și pentru tot ajutorul acordat în adunarea materialului.

• Ce preferați: să lucrați cu studenții sau activitatea științifică? De ce?

În meseria noastră, una fără cealaltă sunt de neconceput. A lucra cu studenții oferă imense oportunități de cercetare științifică și invers, rezultatele realizărilor științifice ne oferă sprijin, aplicându-le în activitatea didactică. Altfel spus - sunt două fețe ale aceiași monede. În acest context, știu mulți colegi, excelenți oameni de știință, dar care se descurcă puțin sau deloc ca profesori; pe de altă parte, cunosc colegi dezinteresați în a face cercetări, nevrând altceva decât să țină cursuri. Din postura profesorului titular care a trecut toate selecțiile, fiindu-i impus să facă atât activitate didactică, cât și una științifică spre promovare, pot spune că ambele necesită o muncă asiduă, devotament, exigență și responsabilitate. E lungă calea de la momentul colectării datelor până la finalizarea cercetării, trimiterea spre recenzare și evaluare și, într-un final, publicare. Pe de altă parte, nu e deloc facil sau mai puțin exigent a pregăti materiale didactice, a le sistematiza, prezenta și a-i instrui pe alții, dându-ți strădanția să însușească cât mai bine materia. Dar, satisfacția pe care o am văzând privirea senină, buzele zâmbitoare, capetele clătînându-se în semn de aprobare și înțelegere, provoacă un sentiment de mulțumire unic.

• Dumneavoastră sunteți directorul unui proiect sprijinit de Guvernul Provincial. Ce ne puteți spune despre acest aspect?

Este vorba despre proiectul cu titlul (Ne)vidljivost žena iz rumunške nacionalne zajednice: stanje i perspektive, sau, pe românește, (In)vizibilitatea femeilor din comunitatea națională română: stare și perspectivă. Scopul lui e de a colecta informații, a investiga fenomenul și a publica studii despre activitatea culturală și educațională a femeilor de naționalitate română din Voivodina. Într-un context mai larg, proiectul își propune să promoveze și dialogul intercultural prin studierea și promovarea valorilor culturale și istorice, precum și a pune în lumină contribuția româncelor la dezvoltarea comunității voivodine multinaționale și multiconfesionale.

• De ce ați ales chiar această temă de cercetare?

În pofida existenței unei bibliografii relativ bogate despre românii din Voivodina, cercetările dedicate activității pe care o desfășoară femeile din comunitatea românească nu sunt numeroase. Deși putem enumera contribuții consacrate problematicii în discuție, numărul acestor



tora este (încă) insuficient, dacă ținem cont de bogata activitate și contribuția culturală a femeilor de naționalitate română, care în mod cert merită a fi scoasă în evidență. Proiectul prevede analiza și evaluarea situației actuale, precum și completarea bazei de date cu altele noi. Rezultatele cercetării ar putea constitui și temelia altor studii ulterioare, nu doar în domeniul studiilor de gen, ci și în domeniul antropologiei, istoriei, sociologiei, etnologiei etc. De asemenea, ele își pot găsi aplicarea și la publicarea broșurilor, lexicoanelor, enciclopediilor despre românele din Voivodina, încurajând noile generații de cercetători în a întreprinde și continua investigările. În plus, aceste rezultate pot servi drept bază în a realiza o comparație cu alte studii despre activitatea femeilor din alte comunități naționale, precum și în a concepe proiecte pe termen lung în acest domeniu și nu numai. Aș mai adăuga că realizările în cadrul proiectului vor fi publicate în formă electronică în volumul FiloRom, devenit deja tradițional, având de data aceasta ca temă principală studiile de gen. Publicația va fi disponibilă pe site-ul Facultății de Filozofie din Novi Sad, la rubrica Biblioteca digitală, cel târziu în primele luni ale anului viitor.

• Este evident că dumneavoastră manifestați interes și pentru studiile de gen. La ce proiecte pe acest subiect ați mai participat și de ce vă pasionează atât de mult?

În anul 2003, în cadrul Universității din Novi Sad, odată cu înființarea Centrului de Studii de Gen, s-a înscris și prima generație de studenți. Principalul motiv al introducerii studiilor de gen a fost achiziționarea de cunoștințe teoretice și practice în domeniu, deprinderea și abilitarea studenților în a aborda interdisciplinare problemele, precum și sesizarea la implicațiile care țin de gen în cadrul științelor sociale și umaniste.

Din bogata activitate, desprindem realizarea proiectului Životne priče žena u Vojvodini / Povestea vieții femeilor din Voivodina. Pe parcursul desfășurării, care a durat aproape două decenii, utilizându-se istoria orală, a fost colectat un bogat material, care numără peste două sute de povești înregistrate și publicate despre femeile de etnie maghiară, slovacă, ruteană, croată, română, romă etc.

Astăzi, metoda respectivă este, cu siguranță, predominantă în disciplinele umaniste și studiile interdisciplinare, dovedindu-se un instrument util și fructuos în investigarea și dezvelirea diverselor aspecte legate de viața de zi cu zi a oamenilor într-un mediu social și cultural. Spre finele veacului trecut, metoda în discuție a început să se afirme și să se

impună și în mediul științific și cultural în Serbia, inițial în cadrul programului de studii dedicat femeilor și studiilor de gen, realizat de către ONG-ul Ženske studije i istraživanja din Novi Sad, cu scopul de a investiga participarea femeilor la procesele istorice care au avut loc pe teritoriul Voivodinei. Totodată, a început și realizarea proiectului, intenția fiind de a scoate la iveală care a fost contribuția femeilor la crearea și afirmarea comunității voivodine multiculturale, multinaționale și multiconfesionale.

Colectarea materialului s-a făcut urmându-se același șablon, cu ajutorul interviului, abordându-se următoarele subiecte: familia de proveniență a femeii, educația, mariajul, identitatea națională, atitudinea față de profesie și creație, războaiele, perioada postbelică, naționalizarea, colonizarea, atitudinea față de gen.

În vederea celor spuse, menționăm cartea Životne priče žena u Vojvodini. Rumunke (1921-1974) / Povestea vieții femeilor din Voivodina. Românele (1921-1974). Studiul se axează pe interviurile realizate cu patruprezele femei de etnie română. Spunându-și povestea vieții, interlocutoarele au diverse profiluri, statusuri sociale și educaționale: profesori universitari, învățătoare, pictoriști naive, jurnaliște, alpiniste, casnice ș.a. Deși s-au născut și trăiesc în același teritoriu, Voivodina, relatările lor întrunesc similarități, marcând însă și semnificative deosebiri. În pofida acestui fapt, tragem concluzia că povestirile lor sunt martori ai vremii în care au trăit, precum și ai comunității căreia îi aparțin, în orice context - istoric, cultural și social.

Studiul în discuție l-am realizat împreună cu dna profesor emerit Svenka Savić, un mare nume al Facultății de Filozofie și al Universității din Novi Sad. Domnia sa a fost cea care mi-a deschis poarta, implicându-mă în lumea magică a unui model de cercetare atipic, despre care, până atunci, știam prea puțin. Era cu totul altceva comparativ cu ce lucrasem anterior, dar în același timp minunat și captivant. În plus, am avut onoarea și satisfacția de a realiza convorbiri cu interlocutoarele minunate, doamne în toate sensurile, să le cunosc, povestind despre sine și viața lor. A fost o muncă pretențioasă în ce privește colectarea și abordarea materialului, de la realizarea înregistrării, transpunerea și adaptarea ei în formă scrisă. O experiență inedită pentru mine. Fiind la momentul respectiv în fața promovării la gradul de conferențiar, susțin că realizarea unei astfel de cercetări, inclusiv colaborarea cu dna profesor, prestanța, cunoștințele și exigența domniei sale mi-au influențat formarea, câștigând experiență și maturitate ca cercetător.

continuare în pag. 5

continuare din pag. 5

- **Apreciați că se vorbește suficient despre studiile de gen?**

Cred că astăzi s-a ajuns într-un punct bun. Studiile de gen au contribuit, pe plan mondial și local, la punerea sub semnul întrebării atât a mentalităților, cât și a modelelor culturale și comportamentale susținute, în mare parte, de principiile patriarhale. Este bine cunoscut faptul că în momentul de față se pun în practică sau sunt în vigoare legi, strategii, proiecte consacrate dimensiunilor și barierelor de gen în știință și educație, promovării egalității de șanse pe piața muncii, angajării independente a femeilor și încercarea propriei afaceri etc. În plus, studiile de gen sunt parte integrantă a oricărui departament de cercetări interdisciplinare de decenii în șir la universitățile europene și americane. Universitatea din Novi Sad se plasează în avangarda învățământului universitar sârbesc în acest sens, prin înfiin-



Ordinul „Meritul pentru Învățământ”

țarea și implementarea acestei direcții de studiu timp de aproape douăzeci de ani. Subliniez că s-a susținut, de-a lungul anilor, un număr foarte mare de lucrări de masterat, teze de doctorat, s-au organizat cursuri, ateliere, proiecte în domeniu.

- **La ce alte proiecte participați în prezent?**

Deocamdată lucrez la proiectul amintit, (Ne)vidljivost žena iz rumunske nacionalne zajednice: stanje i perspektive, pe care intenționez să-l duc la bun sfârșit până la finele anului.

- **Facultatea de Filozofie din Novi Sad colaborează cu diferite instituții din țară și străinătate. Participați la vreun proiect de acest fel? Ce ne puteți spune despre această experiență?**

Colaborarea cu alte instituții se subînțelege, activitatea pe care o desfășurăm fiind una cu adevărat fructuoasă. Anual se implementează zeci de proiecte, se organizează programe de schimb, conferințe, ateliere...

În acest context, am avut parte și de vizite de studiu, și de participare la proiecte. Apropos de programele de schimb, am realizat, printre altele, vizită de studiu la Universitatea „La Sapienza” din Roma, Italia, unde am stat o lună, apoi la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, România și Universitatea din Nicosia, Cipru. Trei țări, trei locuri, trei universități, trei experiențe unice.

La fel, am participat și la implementarea proiectelor naționale și internaționale. Cu referire la cele mai recente, așa enumera Je-

Voivodina, apoi proiectele Quality in Research / Calitate în cercetare, fiind liderul grupului de lucru Gender in research/ Genul în munca de cercetare și REFLESS Reforming Foreign Languages Studies in Serbia / Reformarea studiilor de limbi străine în Serbia.

Având contact și colaborând cu alți colegi, am profitat inestimabil. Spun, cu regret, că pe vremea când eram studentă și mai târziu, burse de studiu, programe de schimb sau proiecte aproape că nu existau, ce nu e cazul în prezent, fapt care mă bucură și care trebuie sprijinit și apreciat.

- **Dacă mai e ceva relevant pentru cariera dumneavoastră, vă rog să ne spuneți despre aceasta.**

Relevant pentru carieră... Vorbeam despre ce presupune munca de profesor universitar și de cercetător, în același timp. Din cele două decurge postura de conducător științific, apoi aceea de membru în comisiile studiilor masterale și doctorale, în alte organisme științifice din cadrul facultății și universității, calitatea de membru al organizațiilor și asociațiilor profesionale (să amintesc doar Rețeaua Sârbo-Americană a Femeilor Lideri), titlul de membru asociat al Diviziei de Istoria Științei a Comitetului Român pentru Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii din cadrul Academiei Române. Uneori, munca nu rămâne nerăsplătită (se întâmplă și asemenea lucruri bune), așa că am primit diverse premii pentru realizări academice, „coroana” carierei reprezentând-o Ordinul Meritul pentru Învățământ în grad de Cavaler, acordat de Președintele României, în anul 2019, cu prilejul Zilei Naționale. La motive erau înșirate „profesionalismul demonstrat în realizarea activității didactice”, „contribuția la promovarea limbii și literaturii române și susținerea activă a valorilor și culturii românești”. Nu pot să nu fiu mândră de această distincție!

- **Dumneavoastră ați studiat limba și literatura română la Facultatea de Filozofie din Novi Sad, iar apoi ați rămas aici în calitate de cadru didactic. Ce a însemnat acest fapt?**

A însemnat o deosebită onoare, dar și o enormă responsabilitate în a face față obligațiilor și provocărilor care îmi stăteau în față. Trebuie spus că m-am bucurat de sprijinul deplin al celorlalți pe care i-am avut mai întâi profesori, iar acum colegi. De aceea, îmi dau strădania să-i susțin pe cei tineri



Lansarea cărții „Od povlaštenih Srba do vlašskog jezika”, pe fotografie sunt dr Slavoljub Gacović - autorul cărții, lector universitar dr Ana Samardžić, prof. univ. dr Laura Spăriosu, prof. univ. dr Čedomir Čupić

și să le facilitez cât pot integrarea în colectiv.

- **Cum a decurs apoi cariera dumneavoastră?**

După absolvirea studiilor de licență în anul 1999, m-am înscris la studiile de magisteriu (așa era atunci, la momentul respectiv nu existau studii de masterat). Acest ciclu era conceput ca un soi de mini studii doctorale și o pregătire pentru scrierea tezei de doctorat. Astfel, am promovat toate examenele – șapte la număr – prevăzute de curriculum și am susținut, în anul 2004, teza de magisteriu Nume de persoană la Uzdin: perioada 1900-2001. Fiind originară din Uzdin, era firesc să cercetez antroponimele de aici. După aceea, am început pregătirile la elaborarea tezei de doctorat Români în Banatul Central – nume de persoană, susținând-o doi ani mai târziu, în 2006. Am debutat în învățământul universitar în anul 2001, în calitate de bursieră a Ministerului Științei, Tehnologiei și Dezvoltării al Republicii Serbia, participând la realizarea cursurilor și implementarea proiectelor. În anul 2003 am fost aleasă preparator, în 2006 – asistentă. Lector universitar am devenit în 2007, conferențiar în 2012 și, în final, profesor titular în anul 2017. Privind din această perspectivă cronologia evenimentelor, îmi exprim satisfacția că, indiferent de obstacolele care mi-au stat în cale, lucrurile s-au derulat exact așa cum trebuia să se întâmple.

- **V-ați dorit acest post de muncă și în timpul studiilor sau ați visat la altceva?**

Foarte sincer, nu. Ce îmi doaream era – ca pentru oricare tânăr – să găsec un post de muncă, indiferent unde. Dar, având parte de evaluări excelente, spre finalul studiilor de licență mi s-a propus să mă înscriu la studii postuniversitare și, în perspectivă, să mă angajez acolo. Cei care m-au susținut, au fost dna prof. univ. dr. Lia Magdu și dl. prof. Lucian Pavel, lectorul străin de limba română din acea vreme. Mai sunt și alții, dar domniile lor au un loc aparte în inima mea. Mii de mulțumiri le adresez și aceluia care m-au sprijinit și încurajat să rezist și să nu renunț, fiind alături de mine pe tot parcursul acestor ani – părinților și surorii mele. Fără ei, probabil nu eram aceea ce sunt azi.

- **Care sunt avantajele și dezavantajele acestui post de muncă?**

Cred că răspunsul se deduce ușor – munca și contactul cu oamenii, oportunitățile de perfecționare și avansare. Ceea ce mă supără este faptul că neadevărul, diletantismul, lașitatea, ipocrizia, lipsa de cunoștințe, dublele standarde, devin puncte de reper în comportamentul unor persoane, care așa înțeleg să se autopromoveze, să-și dea (nejustificat) importanță și să-și completeze „agenda”, marginalizându-i pe cei cu adevărat competenți. În pofida acestui fapt, susțin cu fermitate că adevăratele valori – cinstea, omenia, lucrul bine făcut, colegialitatea și profesionalismul – se impun și iasă la iveală.

- **Într-o perioadă ați fost directorul Departamentului de Limba și Literatura Română. Ce ne puteți spune despre această experiență?**

Un director de departament trebuie să fie un om de echipă, mai înainte de toate, să rămână just, uman și cu ușa permanent deschisă pentru colegi și studenți. Să nu devină hipercompetitiv, adică toxic, o persoană care îi îndepărtează pe ceilalți și face de nesuferit viața la locul de muncă – din păcate, e una din bolile grave ale culturii organizaționale de astăzi. Să aibă conștiința că a fost investit în funcție de cei din jur, a ajuns la șefie prin votul (adică a primit încrederea) celorlalți. Ea se câștigă greu și se pierde repede. Directorul de departament, ca orice om aflat în vreo funcție, de altfel, să nu uite că așa cum a fost instalat acolo, așa va dispărea, dat la o parte de cei pe care-i consideră „subordonații” lui, în loc de laboratorii lui.

Legat de propria experiență, am avut parte atât de satisfacții, cât și de momente puțin sau chiar deloc plăcute. Cred că am făcut tot ce s-a putut și cât s-a putut în condițiile date, încercând să mă încadrez cât mai mult în descrierea făcută mai sus. Dacă apar greșeli, animozități, nemulțumiri, ele pot fi remediate prin dialog, prin recunoașterea deschisă a problemelor. Important e ca cel aflat în funcție – subliniez, temporar! – să nu se considere infailibil, de neînlocuit. Poate fi greșeala fatală a carierei, uneori.

- **Care sunt planurile de viitor?**

Să mă bucur de realizările profesionale și să am parte de satisfacție personală, să petrec cât mai mult timp cu „cel mai iubit dintre pământeni”, pentru mine – Andrei, nepotul meu.



Vizită de studiu la Nicosia, Cipru

CONVORBIRE CU DUȘAN DAKIĆ, DIRECTORUL ÎNTREPRINDERII EDILITAR-PUBLICE „UNIVERZAL” DIN ALIBUNAR

Furnizarea apei către consumatori este o activitate prioritară

În această vară caniculară, autoritățile comunale au trasat ca activitate prioritară funcționarea nestingherită a rețelei de apeduct în cele 10 localități. Această activitate a fost încredințată Întreprinderii edilitar-publice „Univerzal” din Alibunar în frunte cu directorul Dușan Dakić. Am realizat cu dânsul o convorbire pe tema cum funcționează rețeaua de apeduct în vara aceasta cu temperaturi extreme.

- La momentul de față, aprovizionarea cu apă menajeră în comuna Alibunar este satisfăcătoare, indiferent de situația provocată de temperaturile extreme. Depunem eforturi maxime ca această situație complexă să o punem sub control, cu toate că ne confruntăm cu unele probleme de ordin tehnic. Anume, aproape în fiecare zi suntem apelați să facem unele investigații speciale când este vorba de funcționarea sistemului de alimentare cu apă. Trebuie de la bun început să menționez faptul că, avem un sistem de aprovizionare foarte uzat, care necesită o reparație capitală, iar pentru realizarea acestui proiect important este nevoie de investiții mari de care nu dispunem la ora actuală. Din această cauză, întreprinderea edilitară și-a asumat obligația de a întreține funcționarea nestingherită a sistemului de alimentare. Într-un astfel de context, în care nevoia de aprovizionare cu apă și servicii de salubritate este atât de mare și resursele de apă și resursele financiare sunt limitate, este esențial să se planifice și să se acorde prioritate investițiilor în sistemele de distribuție a apei. Cel



mai important lucru este elaborarea unui Plan privind alimentarea cu apă în comuna Alibunar. O altă problemă cu care ne confruntăm la ora actuală este creșterea debitului de consum al apei menajere în perioada de vară, ceea ce este și firesc având în vedere variațiile de temperatură, însă cred că acest izvor al vieții, apa, trebuie să o folosim cât se poate de rațional, și să facem economisiri acolo unde există posibilități.

Știm cu toții că în mediul rural, unde există cele mai multe gospodării agricole, apa este folosită câteodată și în mod risipitor, fără a ține cont de faptul că sistemul de furnizare cu apă la nivel local, este supraîncărcat, și din acest motiv apar și avariile de mari proporții. În luna iunie, am înregistrat și cele mai multe defecțiuni ale sistemului de aprovizionare în toate localitățile unde există apeduct. Primele care s-au defectat au fost pompele care au

fost remontate în timp record, sau înlocuite cu altele reparate, și totul a funcționat fără prea mari dificultăți.

De cum s-a declanșat această perioadă cu temperaturi extreme, echipa de intervenții este în stare de alertă, și la primul apel se deplasează pe teren pentru înlăturarea defecțiunilor. În acest context, trebuie doar să dezmint unele constatări care circulă în opinia publică, și anume, noi dispunem de pompe remontate care sunt puse în funcțiune acolo unde este nevoie pentru ca sistemul de alimentare cu apă să decurgă fără întreruperi, și nu este adevărat că nu suntem aprovizionați cu material de rezervă. Îi asigur pe toți consumatorii să doarmă liniștiți și să fie siguri că noi, edili, ținem cont de necesitățile lor, iar sistemul de alimentare cu apă va funcționa nestingherit în perioada de vară - a menționat interlocutorul nostru.

SÂN-MIHAI

Invitație pentru marcarea sărbătorii satului „Cramul Sâmiailui”

Sâmienții au rămas fideli tradiției strămoșești, astfel că și în acest an își invită prietenii și oaspeții dragi să petreacă momente agreabile în compania muzicii și să savureze gulașul tradițional pregătit din carne de vită. Marele eveniment se va desfășura în cadrul „Săptămânii culturale a Sâmiailui” în perioada 14 - 21 august curent, care va fi îmbogățită cu un bogat conținut de manifestări adiacente: meci amical disputat între echipa „Banatul” din Sân-Mihai și echipa de fotbal „Obilić” din Sân-Martinul sârbesc, județul Timiș, România; turneu competitiv de minifotbal (vor fi decernate premii câștigătorilor); concursul gastronomic „Cel mai bun gulaș - Gulašijada”; turneu de șah-fulger în aer liber. Un eveniment sportiv de mare anvergură este meciul de minifotbal din 7 august curent, care se va desfășura în nocturnă, pe



terenul sportiv recent amenajat din centrul satului, între echipa gazdă și echipa de fotbal din Moldova Nouă, România. Acest meci amical va fi inaugurat de vedeta sportivă Miodrag Belodedić, care va aduce cu sine și câteva senzații de mărime, atât pentru locuitorii acestui sat, cât și pentru întreaga

suflare românească care va fi prezentă la acest eveniment. Sâmienții îi așteaptă cu brațele deschise pe toți oamenii de voce bună și pe consătenii lor care sunt plecați la muncă provizorie în străinătate, care niciodată nu au lipsit de la marcarea sărbătorii satului natal - Cramul Sâmiailui.



SOCIETATEA VÂNĂTORILOR „SRNDAĆ”
DIN ALIBUNAR

A cumpărat o mașină de teren din surse proprii

La momentul de față Societatea vânătorilor „Srndać” (Căpriorul) desfășoară o activitate bogată referitor la grija pe care o poartă pentru animalele de vânat care populează această zonă cinegetică din comuna Alibunar. Conform informațiilor furnizate de președintele societății, Dușan Dakić, anul acesta, din sursele proprii care provin din rata abonamentului a membrilor vânători, s-a reușit să cumpere o mașină de teren în stare bună, marca „Dacia Duster”, anul producției, 2017.

„Este un succes al nostru, în primul rând al vânătorilor care și-au onorat rata de abonament cu regularitate. Ne mândrim și pentru faptul că am reușit, după atâția ani de activitate neîntreruptă a acestei organizații benefice,

să cumpărăm o mașină specială pentru necesitățile serviciului de paznici care supraveghează terenul de vânat. Sunt convins de faptul că, acțiunile lor vor fi mult mai eficiente și rapide, astfel că și braconajul va fi depistat în timp record. Odată cu aprovizionarea cu acest autovehicul cu menire specială a fost înlocuită mașina uzată pe care a avem în exploatare încă din anul 2001, și trebuie să recunoaștem că era momentul pentru ca să fie înlăturată din uz. Consiliul de administrație al acestei societăți a adoptat o decizie unanimă prin care se aprobă cumpărarea unui autovehicul special, ceea ce noi, vânătorii, am acceptat cu însuflețire. În acest mod, suntem convinși de faptul că, serviciul de paznici va avea mai mare acces pe terenul de vânat și se va ocupa în mod conștient de ocrotirea populației de vânat”, a spus președintele Societății vânătorilor din Alibunar.

ȘCOALA ELEMENTARĂ „2 OCTOMBRIE”
DIN NICOLINȚ

A primit surse pentru refacerea mobilierului școlar

În perioada 18 - 20 iulie curent, în încăperile Secretariatului Provincial pentru Educație, Reglementări, Administrație și Minorități Naționale, au fost semnate contractele pentru donarea surselor menite modernizării școlilor în baza proiectelor depuse de unitățile școlare de pe teritoriul Provinciei Autonome Voivodina. Printre școlile semnate a fost Școala Elementară „2 Octombrie” din Nicolinț reprezentată de directoarea Mărioara Đurić, care ne-a vorbit despre acest proiect referitor la refacerea mobilierului școlar.

„Școala noastră a depus un proiect în baza concursului deschis de Secretariatul Provincial Educație Reglementări, Administrație și Minorități Naționale care a fost publicat în luna aprilie, prin care am solicitat aprovizionarea rechizitelor școlare și refacerea mobilierului în sălile de clasă. Ne bucură foarte mult că am fost deținătorii acestor surse care sunt menite pentru amenajarea mobilierului școlar deteriorat, cât și pentru amenajarea cancelariei profesore. Din sursele obținute planificăm să cumpărăm catedre în fiecare sală de învățământ, și să reamenajăm cancelaria profesorală cu material didactic necesar. Sperăm că modernizarea claselor prin mobilier și echipament școlar ne va fi de un real folos, iar elevilor le va fi asigurată desfășurarea nestingherită a procesului de învățământ. Pe această cale dorim să mulțumim organelor provinciale pentru sprijinul acordat”, a spus Mărioara Đurić.

BOJAN BOLJANAC, DIRECTOR AL CASEI DE CULTURĂ „3 OCTOMBRIE” DIN SATU NOU

Reconstrucția sălii mari creează condiții pentru activități noi

În preajma Festivalului de Folclor și Muzică Românească din Voivodina – Republica Serbia, Satu Nou 2022, am stat de vorbă cu Bojan Boljanac, directorul Casei de Cultură „3 Octombrie” din loc și vicepreședintele Consiliului Local de Organizare al festivalului. Dânsul ne-a spus cum decurg pregătirile gazdelor pentru festival și ne-a vorbit despre activitatea instituției culturale pe care o reprezintă. Am discutat și despre importanța renovării sălii mari a casei de cultură în contextul organizării festivalului și altor activități, printre care se numără și reînființarea secției de teatru în limba română.



- **Cum se va prezenta Casa de Cultură „3 Octombrie” din Satu Nou? Cum decurg pregătirile pentru seara de inaugurare a festivalului?**

Anul acesta, dansatorii ansamblului folcloric al Casei de Cultură „3 Octombrie” și cei ai Societății Cultural-Artistice „Dr. Radu Flora” conlucrează în ceea ce privește deschiderea festivalului.

Obiectivul nostru este ca inaugurarea să fie memorabilă și de un nivel înalt. Sunt sigur că vom reuși să atingem acest obiectiv. Tindem spre perfecțiune și sunt convins că așa va fi. Pregătim un program bogat nu doar pentru prima zi a festivalului, ci și pentru următoarele zile. Ca și în fiecare an, desigur că Orchestra de Muzică Populară a Casei de Cultură „3 Octombrie” pregătește repertoriul cu care se va prezenta. Totodată, membrii orchestrei noastre cântă și în Orchestra de Muzică Populară a Consiliului Național al Minorității Naționale Române, care îi acompaniază pe soliștii vocali și pe cei instrumentiști.

- **Membrii Casei de Cultură „3 Octombrie” din Satu Nou au cucerit, de curând, premii valoroase. Despre ce este vorba?**

La cea de-a 60-a ediție a Festivalului de Muzică al Copiilor din Voivodina, care a avut loc la Bačka Topola, ansamblul de copii al claselor inferioare și cel al claselor superioare au cucerit medalii de aur. De asemenea, Orchestra de Muzică Populară a Casei de Cultură „3 Octombrie” a primit premiul special pentru cea mai bună orchestră care a participat la festival.

Ansamblurile folclorice s-au prezentat cu două coregrafii originale ale coregrafei Marija Vukoslavčević, în aranjamentul lui Janiel Šublea. E vorba despre dansuri valahe din regiunea Porților de Fier și de dansuri sârbești din regiunea Negotin. Este pentru prima dată când, după mai multe decenii, ambele ansambluri folclorice au cucerit medalii de aur. Trebuie să fim mândri de copiii noștri pentru faptul că participă la activitățile de promovare în cel mai bun mod a patrimoniului cultural.

- **La Casa de Cultură „3 Octombrie” s-au făcut investiții semnificative. Ce importanță are renovarea sălii mari în contextul organizării festivalului și al activităților ulterioare?**

După 16 ani, perioadă în care sala mare a casei de cultură a fost nefuncțională, deschidem, în sfârșit, porțile acesteia. Singura instituție culturală din Satu Nou va dispune de capacități tehnice mari pentru desfășurarea programelor. Va putea să stabilească și colaborări regionale. Vom îmbunătăți nu doar infrastructura, ci și programul, latura interculturală și cea educațională. Casa de Cultură „3 Octombrie” din Satu Nou va deveni un loc multifuncțional, disponibil persoanelor cu invaliditate și celor care fac parte din grupurile sociale vulnerabile. Sala va fi dotată cu facilități tehnice prin care vom susține, sub aspect cultural, dezvoltarea creativității tinerilor și participarea la crearea conținuturilor culturale sârbești și românești.

Reconstrucția sălii mari a Casei de Cultură „3 Octombrie” asigură o nouă multifuncționalitate din punctul de vedere al organizării programelor educaționale, informative, de cercetare științifică și a. Prin aceste programe vom aprofunda colaborarea dintre casa de cultură și mai multe persoane, asociații de cetățeni, instituții ale orașului, precum și cu instituțiile culturale de la sate. Colaboratorii noștri își vor desfășura programele sale în sala mare a casei de cultură din Satu Nou.

Am creat viziunea dezvoltării culturale la Satu Nou cu implicarea celor care lucrează în domeniul cultural, a experților, a artiștilor, precum și a localnicilor. Satu Nou promovează patrimoniul cultural material și imaterial al sârbilor și al românilor. Prin activitățile ansamblurilor folclorice ale Casei de Cultură „3 Octombrie”, împreună cu ansamblurile din diasporă și din România, plănuim să organizăm, anual, o serie de concerte, ceea ce până acum nu am putut realiza. Reconstrucția sălii mari asigură condiții nu doar pentru conectarea casei de cultură cu Centrul Cultural din Panciova și cu artiștii din această zonă a Banatului, ci și pentru realizarea și implementarea conținuturilor prin care se urmărește îmbunătățirea calității serviciilor.

Vom obține spații separate pentru organizarea programelor cu mai mulți și cu mai puțini vizitatori. Vom avea posibilitatea să organizăm programe, paralel, în sala mică și în sala mare. Programele educaționale și cele axate pe dialoguri interculturale pot avea grupuri mai mari de participanți. Persoanele cu dizabilități și aparținând grupurilor marginalizate vor avea, de asemenea, posibilitatea de a participa.

Prin reconstrucția sălii mari se creează condiții pentru organizarea manifestărilor și pentru desfășurarea activităților existen-

te, cât și a celor noi: reactivarea secției de teatru în limba sârbă și în limba română, spectacole școlare, posibilitatea organizării festivalului, a concertelor folclorice, a programelor comerciale ș.a. De asemenea, spațiul renovat creează condiții pentru dezvoltarea unor noi activități, a programelor educative, a expozițiilor și atelierelor.

- **Care sunt șansele de reînființare a secției de teatru de amatori în limba română? Există inițiative în această privință?**

La Casa de Cultură „3 Octombrie”, secția de teatru în limba română a avut o activitate intensă până în anul 2006, când a început reconstrucția sălii mari. Din păcate, din cauza lipsei de spațiu adecvat secția nu a avut condiții să-și continue activitatea, dar iată că după 16 ani va fi posibilă reînființarea acesteia. Desigur că există inițiativa ca secția de teatru în limba română să revină pe scenă și va avea sprijinul deplin al casei de cultură.

- **Cât de interesați sunt cititorii de cărțile bibliotecii ce funcționează în cadrul Casei de Cultură „3 Octombrie”?**

Biblioteca din cadrul Casei de Cultură „3 Octombrie” din Satu Nou funcționează în același spațiu de la înființare, în anul 1958. Cititorii de toate vârstele pot împrumuta cărți. În decursul anului, doar voința și viteza de citire limitează numărul cărților pe care membrii bibliotecii le citesc.

La momentul de față avem aproximativ 12.000 de cărți: în jur de 9.000 sunt în limba sârbă, peste 2.000 sunt în limba română și peste 100 de cărți sunt în engleză, germană, rusă și franceză. Biblioteca are momentan în jur de 200 de membri. Avem mulți cititori tineri, copii cu vârsta de până la 14 ani. Cel mai des, cititorii noștri împrumută cărți în limba sârbă, un număr însemnat de membri ai bibliotecii citesc cărți în limba română, dar iau și câte vreo carte în limba engleză. Cel mai mult se citește literatura universală. Urmează literatura sârbă, cărți de istorie, filosofie și psihologie.

Organizăm cu regularitate vizita preșcolărilor la bibliotecă. Grupurile de copii și educatoarele lor fac o vizită la bibliotecă și participă la ateliere. Arhiva lucrărilor realizate la atelierele respecti-

te, cu teme diferite, se păstrează la bibliotecă. În cadrul unei mici expoziții ce are loc în cursul anului expunem aceste lucrări. Practicăm această activitate din anul 2002, așa că avem o colecție bogată de lucrări ale copiilor.

- **Dețineți funcția de director al Casei de Cultură „3 Octombrie” din Satu Nou de un timp relativ scurt. Sunteți mulțumiți de realizările din această perioadă ale instituției culturale pe care o reprezentați?**

În ultimii doi ani, am fost martorii unei situații foarte dificile. Mă refer la pandemia de coronavirus și la toate urmările acesteia, atât la noi în țară, cât și în restul lumii. Toate activitățile au fost afectate. Mi se pare că, într-un fel, cultura a fost afectată în cea mai mare măsură. Totuși, în perioada amintită am reușit să menținem și să organizăm programe culturale. În anul 2020, am amenajat fațada într-o parte a clădirii casei de cultură, dar și scările de la intrarea în clădire, care erau ruinate. În același an, am înființat, la casa noastră de cultură, secția Școlii de Muzică „Jovan Bandur”. Sunt mândru în mod aparte de acest fapt, pentru că am făcut un lucru foarte util pentru copii. A ieșit de sub tipar și primul număr al ziarului Casei de Cultură „3 Octombrie”, dar am creat și site-ul domkulturebns.rs, unde cei care ne apreciază munca pot fi la curent cu evenimentele pe care le organizăm, pot cunoaște trecutul instituției noastre și secțiile pe care le avem.

Anul 2021 a fost un anul de cotitură, nu doar în activitatea mea ca director, ci și în activitatea întregii instituții. Anul trecut am primit fonduri în vederea continuării lucrărilor de reconstrucție a sălii mari. Aceasta este o investiție de mare importanță nu doar pentru casa de cultură, ci și pentru satul întreg. Sunt foarte mulțumit de cele realizate dar în special când văd zâmbete pe chipurile copiilor. Nu am fi realizat nimic din cele menționate dacă nu am fi avut o colaborare excelentă cu persoanele care lucrează cu grupurile noastre de amatori, precum și cu Comunitatea Locală din Satu Nou și cu Școala Elementară „Žarko Zrenjanin” din loc.

Interviu realizat de Sanela CRĂINEAN

EPISCOPUL DACIEI FELIX, PENTRU PRIMA DATĂ LA VÂRȘET

Un eveniment de mare încărcătură sufletească

Pe data de 19 iulie, Preasfințitul Părinte Ieronim, Episcop al Daciei Felix, a fost pentru prima dată la Vârșet, oraș în care se află sediul Eparhiei. Preasfințitul Părinte Ieronim a fost întâmpinat în fața Catedralei Episcopale „Înălțarea Domnului” de către Părintele Vicar Dr. Emanuel Tăpălagă, Vicar al Voivodinei și Părintele Boian Aleksandrović, Vicarul Timocului, împreună cu preoții membri ai Permanenței Consiliului Eparhial.



TABĂRA DE VARĂ DE PE DEALUL VÂRȘETULUI

Copiii din Kosovo la Căminul „Crucii Roșii”

Ca și în fiecare an, în perioada de vară, la Centrul „Crucii Roșii” de pe Dealul Vârșetului vin copii din multe părți ale Serbiei pentru a își petrece vacanța. Săptămâna trecută, aici au ajuns un grup de 50 de copii din Kosovo. Acești copii vor petrece două săptămâni la Căminul „Crucii Roșii” de pe Dealul Vârșetului care este înconjurat de o natură frumoasă și aer curat.

Această tabără a copiilor din Kosovo și Metohija este implementată în cadrul programului „Crucii Roșii”. Vacanța și recuperarea copiilor din familiile cu o situație materială precară este finanțată de Secretariatul Provincial pentru Politică Socială, Demografie și Egalitatea de Gen. Copiii au fost vizitați de către membrul Consiliului orașului Vârșet, responsabil pentru politică socială, Maja Ristić Lazetić și directoarea Centrului de Asistență Socială, Mirjana Knežević, împreună cu secretarul „Crucii Roșii” din Vârșet, Suzana Cvetanović. În acest spațiu, copiii dispun de foarte bune condiții, există multe terenuri de sport, și pot practica și alte acțiuni libere.

Această tabără de la Căminul „Crucii Roșii” înseamnă foarte mult pentru acești copii deoarece aici își dezvoltă unele abilități personale legate de munca individuală. Cu această ocazie, Maja Ristić Lazetić, membră în Consiliul Executiv al orașului Vârșet, responsabilă pentru politica socială a declarat următoarele:

În această perioadă de vară, în organizarea Autogovernării Locale, Centrul Social din Vârșet și Căminului „Crucii Roșii” din Vârșet, mulți copii din familii defavorizate social de pe teritoriul orașului Vârșet, dar și elevii de școală elementară vor beneficia de o vacanță în tabăra de pe Dealul Vârșetului.

Pe parcursul taberei, vor fi organizate ateliere cu conținuturi bogate, recreative, sportive, creative și educative. De asemenea, copiii vor avea ocazia să socializeze, să se plimbe în natură, să cunoască noi colegi din diferite părți ale țării, să facă schimb de experiențe și să-și extindă prietenii.

Pe toată durata a taberei copii este asigurată supravegherea profesională de către pediatri și educatori.

Vasilie PETRICĂ

zeu. De aceea, vin cu mare bucurie, cu dorința de a-i îmbrățișa pe toți frații și surorile noastre care trăiesc aici, pe teritoriul Serbiei. Am primit această eparhie istorică prin alegerea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, potrivit statutului care este recunoscut și aici, în Serbia. Suntem încredințați că prin darul lui Dumnezeu, prin această alegere, vom sluji cu credință biserica, comunitățile istorice românești. Fiecare popor are un înger care se roagă înaintea lui Dumnezeu pentru acela popor. Vin cu credință în Dumnezeu să slujesc pe Dumnezeu. După cum am spus, slujirea poporului este cea mai importantă. Trebuie să avem grijă să nu ne pierdem limba, tradiția și credința, să descoperim tezaurul cultural românesc, aici, în zonă, să realizăm evenimente pe lângă cele religioase și culturale”.

Într-o declarație pentru săptămânalul nostru, Părintele Emanuel Tăpălagă, Vicar al Voivodinei, a spus următoarele: „În primul rând, ne bucurăm foarte mult de această zi, ceea ce am zis în cuvântul de bun venit către Preasfințitul Părinte Ieronim. Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, ca să ne bucurăm și să ne veselim. I-am urat bun venit Preasfințitului Părinte Ieronim în numele tuturor preoților și cre-

dincioșilor din Episcopia noastră, rugându-l pe Mântuitorul Dumnezeu să-i dea multă sănătate, pace și bucurie și împliniri în această misiune sfântă care a încredințat-o Bunul Dumnezeu prin hotărârea Sfântului Sinod, oferindu-ne ajutor și sprijinul Preasfinției Sale în această misiune sfântă pe care a primit-o pentru a continua această lucrare a bisericii pe aceste meleaguri. Avem multă nădejde că Preasfințitul Părinte Ieronim, în decursul activității sale, fiind multă vreme superiorul așezărilor monarhiale din Ierusalim, Iordan și Țara Sfântă, a câștigat experiența pe care o va împărtăși și aici în Serbia. Dumnezeu să ajute și să binecuvânteze Episcopia noastră și Dumnezeu să-i dăruiască spor în viață și în activitate pe Preasfințitul Părinte Ieronim”.

În seara zilei de marți, Preasfințitul Părinte Ieronim a făcut prima vizită pastorală în Parohia Sân-Mihai, unde, în ajunul zilei de Sfântul Ilie, a oficiat slujba Vecerniei cu litie.

Miercuri, în ziua Sfântului Prooroc Ilie, Preasfințitul Părinte Ieronim, Episcop al Daciei Felix, înconjurat de un sobor de preoți, a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopală „Înălțarea Domnului” din Vârșet.

Vasilie PETRICĂ

LA SREDIȘTEA MARE A AVUT LOC RUGA SATULUI „KIRVAIUL”

Patru zile de distracție și voie bună

În perioada weekendului, la Srediștea Mare, s-a sărbătorit ruga satului. Ruga din această localitate se numește „Kirvai”. Evenimentele sportive și culturale s-au derulat, începând de vineri și s-au terminat marți. Vineri a fost organizat un turneu de fotbal unde au participat câteva echipe. În centrul satului au fost multe standuri unde au fost expuse diferite produse. La Biserica Ortodoxă Sărbă a fost oficiată o sfântă Liturghie Arhierescă. În ziua de sâmbătă, programul a început de la ora 10.00 când a fost organizat un turneu tragerea la talere în organizația Asociației vânătorilor „Lovac” din localitate. Aici au participat mulți vânători din mai multe localități vecine. În centrul satului a fost organizată și o expoziție de păsări, porumbei, iepuri. Expoziția a reunit pe 60 de exponate de păsări. Copii sunt cei care s-au bucurat cel mai mult de

această expoziție, fiind încântați de ceea ce au văzut. În orele de după amiază a fost organizat un bazar pentru copiii, iar în orele serii, în curtea Comunității locale, a fost organizat un eveniment cultural unde mai multe asociații cultural-artistice s-au prezentat cu diferite jocuri și cântece. Duminică, a fost organizată tradiționala întrecere în pregătirea gulașului care a ajuns la ediția a opta. În încăperile Comunității locale a fost organizat un turneu de șah la care și-au dat concursul membrii Asociației de Pensionari. De la ora 18.00, pe terenul echipei „Borac” din localitate, s-a disputat un meci amical de fotbal. Iar pentru copii, a fost organizată o olimpiadă sportivă unde au participat copiii începând cu vârsta de 6 ani până la 13. În ultima zi, a fost organizat meciul de fotbal care a devenit tradițional dintre echipele așa numite „Cei slabi” și „Cei grași”. Evenimentul „Kirvai”



de la Srediștea Mare s-a încheiat seara cu un program muzical organizat de către tinerii din această localitate care au pregătit un concert de muzică modernă. La ruga satului „Kirvai” au fost prezenți și membri

Consiliului Executiv al orașului Vârșet dar și președinții comunităților locale din Srediștea Mare, Gudurica și Marcovăț.

Vasilie PETRICĂ

GOSPODĂRIA AGRICOLĂ A FAMILIEI VELISAVLJEV DIN ČENTA

Un bun exemplu de viață și muncă în mediul rural



Primarul din Zrenianin, Simo Salapura, împreună cu asociații săi, a vizitat Comunitatea Locală Čenta, în cadrul activității „Să ne fie satele mai apropiate”. După întâlnirea cu reprezentanții Comunității Locale, a urmat vizita gospodăriei agricole a lui Ivica Velisavljev, iar apoi au vizitat lacurile din apropierea localității.

„Am vizitat familia Velisavljev, pentru a cunoaște producătorul acestora care are cinci copii. Dânsul se ocupă cu agricultura și creșterea animalelor, iar acesta

este un bun indicator al modului în care este posibil să trăiești la țară și să lucrezi în agricultură”, a spus primarul. „Cultivăm aproximativ 230 de jugăre și avem 80 de capete de vite, 230 de oi și 30 de porci. Nu aș schimba viața din Čenta cu un mediu mai mare, iar copiii vor decide dacă vor rămâne la sat sau nu”, a adăugat Ivica Velisavljev.

Čenta se află pe o poziție geografică favorabilă, la distanță egală față de Zrenianin, Panciova și Belgrad, în timp ce Novi Sad este doar puțin mai departe. În acest sat, în care locuiesc aproximativ trei mii de suflete, activi-

tatea principală este agricultura și creșterea animalelor. Lacurile din apropiere, pădurile și brațul râului Timiș, constituie potențiale naturale pentru dezvoltarea turismului.

Primarul Salapura a mai menționat că dezvoltarea turismului depinde de sinergia comunității locale, a orașului Zrenianin și a autorităților de la niveluri superioare, astfel încât zona din jurul lacului, precum și căile de acces, să poată fi utilizate pe deplin. Zona de lângă lacuri este împădurită și este întreținută, amenajată de locuitorii din Čenta.



DESTINAȚIILE FAVORITE DE VACANȚĂ ALE TORĂCENILOR

Orientale, europene sau bănațene...?

Suntem în mijlocul verii. Temperaturile ajung până la +40 de grade Celsius. Unii se întorc din destinații îndepărtate, pe când alții își fac bagajele și se pregătesc de drum. Există un număr mare al celor care nu își pot permite să se scalde în mare, dar, cu siguranță se vor răcorii în piscine, râuri sau lacuri din apropiere.

Când este vorba de destinații, precum mulți alți cetățeni, și torăcenii deseori se hotărăsc pentru Grecia, din cauza mentalității similare și cunoașterea acestei țări din ani în urmă. Cele mai interesante destinații sunt Paralia, Polihrono, Thassos etc., dar pe harta turistică a torăcenilor se găsește și Albania.

În special, turiștii torăcenii se duc în Grecia și Croația cu mașinile proprii. Motivele sunt diferite: drumul este bun, apa este caldă,

plaja frumoasă, clima plăcută. Tot mai interesante sunt și călătoriile spre destinații orientale, precum sunt Egipt, Tunisia sau Turcia. Ofertele „Last minute” și „First minute” sunt foarte căutate, mulți torăcenii au rezervat cazarea deja din primăvară, bineînțeles, cu preț mai convenabil.

Cei care nu își pot permite vacanța la mare, găsesc totuși alte moduri de a se răcorii. Un weekend la Biserica Albă este perfect pentru familii cu copii mici sau pentru cupluri de pensionari. Tineretul torăcean se duce aproape zilnic la piscina din Zrenianin sau Srpska Crnja și la „Peskara” din Mužlja. Toate aceste locații turistice sunt aranjate pentru turiști cu dușuri, baruri cu fast food și băuturi răcoritoare.

Torăcenii se mai răcoresc și pe malul râului Bega. S-au făcut eforturi mari pentru amenajarea plajei, iar acum este frumos să te răcorești acolo.

COFETĂRIA „PROLEĆE” DIN JITIȘTE

Înghețata este desertul perfect pentru zilele caniculare

Printre obiectivele comerciale găsite în comuna Jitiște, din martie până târziu în toamnă, cea mai vizitată este, fără îndoială, atrăgătoarea cofetărie „Proleće”, aflată chiar lângă drumul care duce spre frontiera cu România. Proprietarul acesteia, Medi Imeri, ne spune că această cofetărie a fost deschisă în anul 2012. Este interesant că întreaga familie lucrează la producerea înghețatei după o rețetă originală, care nu se poate compara cu înghețata din alte cofetării. Imeri ne-a declarat că tatăl lui deține încă o cofetărie cu înghețată la Srpski Itebei, dar are și rude mai apropiate care au cofetării mult mai mari la Timișoara. De altfel, la Jitiște, vânzătoarea este soția acestui cofetar, dar Imeri mai angajează și alte persoane când are nevoie. În aceste zile caniculare, trecătorii se opresc nu numai la înghețată, ci și la limonada foarte gustoasă și răcoritoare. În ofertă se mai găsesc și sucuri de tot felul și cafea. Familia este originară din Macedonia, din localitatea Dobri Dol, și este cunoscut faptul că macedonenii sunt experți mari când vine vorba de înghețată.

Trebuie să menționăm și faptul că Imeri oferă



înghețată nu numai în Jitiște, având în vedere că pe timpul verii, cu ocazia diferitelor evenimente, mai ales sportive, dar și culturale, el aduce diferite feluri de înghețată și pentru cumpărătorii torăcenii. Iar când este vorba despre paleta felurilor de înghețată, ea este una mai mult decât foarte, foarte bogată, cu aproximativ 20 de feluri de înghețată, în fiecare zi proaspăt făcută de Imeri.

UN GRUP DIN ZRENIANIN A PLECAT ÎNTR-O AVENTURĂ

Cu bicicleta până la Salonic



Dušan Mudrić, Željko Popov și Nikola Pešić din Zrenianin, au plecat sâmbăta trecută pe traseul oficial de ciclism EuroVelo 11 din Zrenianin la Salonic, o aventură cu caracter umanitar.

Traseul este de aproximativ 800 km lungime, este planificat să fie parcurs în 2 săptămâni, iar orașele mai mari pe care intenționează să le viziteze sunt: Panciova, Cuvin, Smederevo, Jagodina, Čuprija, Paraćin, Aleksinac, Niš, Leskovac, Vranje, iar în Macedonia: Kumanovo, Skopje, Veles, Dojran și destinația finală din Grecia, Salonic.

Acest grup de trei prieteni s-au hotărât să parcurgă acești kilometri pentru o acțiune umanitară, și astfel să-i ajute pe cei care au cel mai mult nevoie de ajutor. „Ne-am hotărât să ajutăm Asociația „Svratiste”, adăpost pentru copiii care au nevoie de ajutor din Belgrad. Ideea este să „taxăm” aventura noastră după principiul 1 km = 1 dinar”, a spus Nikola Pešić. Oricine poate plăti suma dorită pe contul asociației. Un exemplu de plată se află pe site-ul cim.org.rs/.../uploads/2021/03/uplatnica-srpski.png.

Colonia de artă la Banatski Dvor, a ajuns la ediția a XI-a

Organizația Turistică a comunei Jitiște, a organizat la începutul lunii iulie, colonia de artă la Banatski Dvor. Anul acesta, peste 20 de pictori și un sculptor au participat la acest eveniment. Participanții au venit din diferite părți: Belgrad, Novi Sad, Zrenianin, Kač, Kikinda, Novi Kozarac, alături de artiști din comuna Jitiște.

Regulamentul coloniei de artă a fost următorul: fiecare dintre pictori a fost obligat să realizeze două picturi, cu vopsele acrilice, pe o temă dată și una la libera alegere.

La desfășurarea reușită a coloniei de artă a ajutat Comunitatea Locală Banatski Dvor, Asociația Femeilor „Dvorčanke” și Restaurantul „Dvor”.

MASĂ ROTUNDĂ LA PLANDIȘTE

Proiectul „Îmbunătățirea dialogului între organizațiile societății civile și autoritățile publice în proiectele de parteneriat publico-private.”

Marți, 12 iulie 2022, Institutul de Dezvoltare Economică Teritorială - INTER din Belgrad, a organizat la Plandiște, o masă rotundă în cadrul proiectului „Îmbunătățirea dialogului între organizațiile societății civile și autoritățile publice la proiecte de parteneriat publico-privat la nivel local”.

În acest proiect, care este susținut de Școala Deschisă din Belgrad (BOŠ) și prin intermediul Delegației Uniunii Europene în Serbia, a cărei implementare a început în august 2021 și se încheie la sfârșitul lunii iulie 2022, au participat trei municipii, Becej, Plandiște și Topola. Întrunirea de la Plandiște menită reprezentanții organizațiilor societății civile, mass-media și autoconducerilor locale a fost organizată și realizată cu succes. În numele Autogovernării locale, toți cei prezenți au fost întâmpinați de Aleksandra Odavić Mak, șefa Administrației Comunei Plandiște, care și-a exprimat recunoștința că municipiul Plandiște a fost implicat în realizarea proiectului și că reprezentanții organizațiilor societății civile, care își desfășoară activitatea în comuna Plandiște, au avut ocazia să obțină mai multe informații despre parteneriatul publico-privat, în ultimul timp, statul insistând tot mai mult asupra acestui gen de activități.

Celor prezenți, s-a adresat Marija Milenković, manager de proiect, salutându-i și acordând cuvântul cercetătorului din proiect, Vesela Vlašković, care a prezentat principalele constatări ale raportului de monitorizare privind nivelul de implicare a organizațiilor societății civile în dialog cu autoritățile publice în astfel de proiecte de parteneriat publico-private, care sunt implemen-

infrastructurii locale, încălzire și eficacitatea energetică, precum și soluționarea deșeurilor municipale.

În ceea ce privește comunele implicate în implementarea acestui proiect, comuna Topola are cel mai mare număr de proiecte realizate iar Comuna Plandiște are o cooperare foarte dezvoltată cu organizațiile locale ale societăților civile, care activează în di-



tate în Serbia. Dintr-un număr total de 209 proiecte aprobate, 75 dintre acestea au fost contractate. Cel mai mare număr de 15 proiecte aprobate și implementate se derulează în Belgrad. Dintre acestea, cel mai mare număr se desfășoară în domeniul iluminatului public, transportului public și construcțiilor locale, întreținerea

ferite domeniului. Concluzia acestei "Mese rotunde" cu privire la ceea ce trebuie realizat în perioada următoare, este că atât în Serbia, cât și în toate cele trei municipii, încă nu există un dialog suficient de dezvoltat între organizațiile societăților civile și autoritățile publice.

Rodica GRUESCU



COMUNICAT DE PRESĂ

Organizația Umanitară „Layflaine” din Chicago, sub patronatul Alteței Regale a continuat să sprijine reconstruirea Spitalului de boli psihice din Cuvin

Principesa Katarina și „Layflaine” din Chicago au continuat reconstruirea spitalului din Cuvin, și anume, renovarea primului etaj al acestei instituții.

Finanțarea acestui proiect a fost realizată cu sprijinul unei donații generoase acordată de Fundația „John și Mildred Medić Vučenić” prin intermediul Fundației Alteței Sale, Principesa Katarina și a organizației umanitare „Layflaine” din Chicago. Renovarea primului etaj al Spitalului a cuprins instalarea rețelei electrice și a rețelei de iluminare, tencuiala și zugrăvirea, vopsirea mobilierului și postarea faianței în toate holurile și în bucătărie, toate acestea contribuind la îmbunătățirea condițiilor de viață și crearea condițiilor optime pentru relaxarea pacienților de la această secție.

„Continuăm să sprijinim spitalul de boli psihice din Cuvin pentru a asigura pacienților condiții mai bune în perioada de tratament și de reconvalescență. Adresez cuvinte de grațitudine Fundației „John și Mildred Medić Vučenić” și organizației umanitare „Layflaine” din Chicago pentru faptul că au acordat ajutor aceluia care au nevoie. Grație acestor oameni generoși din diasporă și ajutorului lor de binefacere, pacienții spitalului din Cuvin își vor petrece timpul liber într-o ambianță mai frumoasă” a spus Alteța Sa, Principesa Katarina.

În numele tuturor pacienților și angajaților de la Spitalul din Cuvin, dr. Jovanka Petrović, specialist în psihiatrie, director a. i. al Spitalului din Cuvin, a adresat cuvinte de mulțumire Fundației „John și Mildred Medić Vučenić”, principesei Katarina și Organizației Umanitare „Rayflaine” din

PROF. DIANA MARIA KRAUS DE LA UNIVERSITATEA DIN AUGSBURG Autoarea primului manual de limba română ca limbă străină, publicat în limba germană

Diana Maria Kraus este profesoară la Universitatea din Augsburg și este autoarea primului manual de limba română ca limbă străină, publicat în limba germană la Editura „Klett”.

Este menit, în primul rând, studenților care doresc să însușească limba română. Autoarea a desfășurat intense activități cu cursanți de diferite vârste, religii și orientări politice din întreaga lume și a simțit că ceea ce a făcut umple sufletul de bucurie, un sentiment care dăinuie până în prezent.



COMUNA CUVIN

Serata literară dedicată lui Miroslav Mika Antić

Prin serata literară care a avut loc pe data de 24 iunie curent în grădina arhiplină a Bibliotecii „Vuk Karadžić” din Cuvin, s-au marcat 36 de ani de la moartea lui Miroslav Mika Antić.

Nepotul său, romancierul, eseistul și povestitorul Nemanja Rotar a vorbit despre viața și opera celebrului poet iugoslav. El a prezentat biografia romanțată a lui Antić sub genericul „Sutradan posle detinjstva”, o carte despre viața unui poet și boem, perioada creației și a creșterii. Nepotul poetului a povestit și numeroase anecdote și fapte interesante din viața lui Mika Antić.

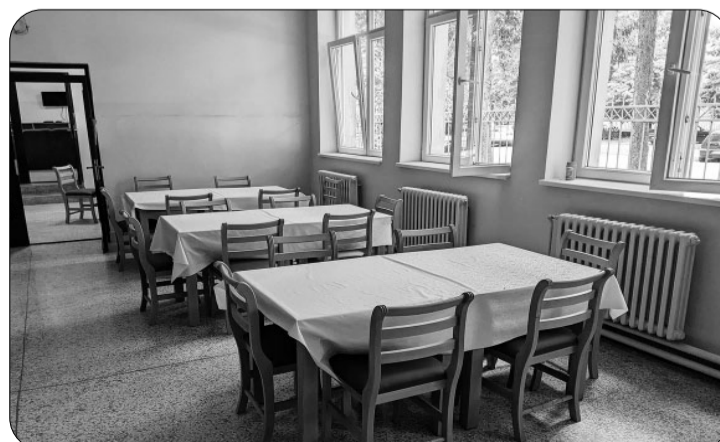
Elevii școlii „Đura Jakšić” Tijana Kiferov, Dušan Randelović și Jovan Novokmet au recitat cele mai frumoase versuri ale lui Mika Antić. Publicul a avut ocazia să vadă și o prezentare video despre poet.

Ana ALBU SAVIĆ



Aceste lucrări sunt o continuare a lucrărilor de amenajare a subsolului și exteriorului acestui edificiu, de asemenea finanțat de Fundația „John și Mildred Medić Vučenić” cu sprijinul Fundației Alteței Sale și a organizației umanitare „Layflaine”.

Chicago pentru această valoroasă donație. Dânsa a mai adăugat că această instituție va continua să creeze condiții optime pentru tratamentul persoanelor cu dificultăți mintale, promovându-se astfel modernizarea muncii și a serviciilor medicale.



TURNEUL FINAL „CUPA LIBERTĂȚII” LA VETERANI

„Cupa” rămâne veșnică

Pe data de 23 iulie s-a desfășurat turneul final al „Cupei Libertății” la minifotbal, la categoria veteranilor. Și-au anunțat participarea 9 echipe, ceea ce nu s-a mai întâmplat în ultimul deceniu. În fiecare an, interesul veteranilor pentru participarea la „Cupa Libertății” crește.

Turneul final s-a desfășurat la Uzdin, deoarece acest sat a primit fonduri în vederea organizării acestui eveniment, pe baza concursului Secretariatului Provincial pentru Educație, Reglementări, Administrație și Minorități Naționale.

Așadar, la Uzdin s-au întâlnit formațiile din Alibunar, Sărcia, Iancaid, Satu Nou și din localitatea gazdă. Fiecare echipă a fost compusă din 10 jucători cu vârsta de peste 40 de ani.

Înainte de începerea meciurilor a avut loc deschiderea festivă a turneului.

În prezența unui număr mare de suporteri, membri celor cinci echipe au defilat pe terenul sportiv din Uzdin. În fața fiecărei echipe a fost câte un copil îmbrăcat în tricou de fotbalist, purtând tabla cu denumirea localității din care provine formația.

Marinel Petrică, președintele Consiliului de Administrație al Casei de Presă și Editură „Libertatea”, i-a salutată pe toți cei prezenți și a citit numele jucătorilor de la fiecare echipă.

La acest eveniment sportiv au fost prezenți: Adrian Borca, consilier independent pentru uzul oficial al limbii și grafiei la Secretariatul Provincial pentru Educație, Reglementări, Administrație și Minorități Naționale, Daniel Magdu, președintele Consiliului Național al Minorității Naționale Române, Daniel Bala, ministru-consilier la Consulatul General al României la Vârșet, Stevan Mihailov, coordonatorul Departamentului pentru Informare al Consiliului Național al Minorității Naționale Române, Mariana Stratulat, director al Casei de Presă și Editură „Libertatea” și alți oficiali.

Adrian Borca, consilier independent pentru uzul oficial al limbii și grafiei la Secretariatul Provincial pentru Educație, Re-

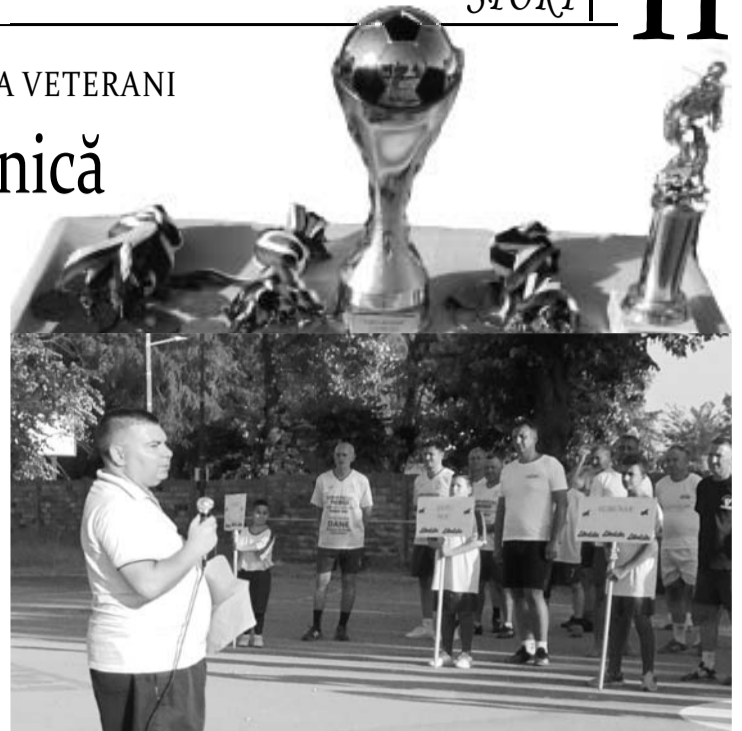
glementări, Administrație și Minorități Naționale, i-a salutată pe toți cei prezenți și a subliniat că anul acesta secretariatul provincial a susținut financiar, prin concurs, turneul final al „Cupei”. Jocurile Sportive „Cupa Libertății” au o tradiție foarte lungă, iar secretariatul provincial va acorda sprijin și în viitor, deoarece apreciază foarte mult toate evenimentele minorităților.

Daniel Magdu, președintele Consiliului Național Român, a subliniat că anul acesta „Cupa” a fost deosebit de reușită, având în vedere că și-au anunțat participarea un număr mult mai mare de echipe față de ultimii câțiva ani. Le-a urat jucătorilor să aibă parte de meciuri reușite și să învingă cea mai bună formație. În același timp, Daniel Magdu și-a exprimat speranța că cei prezenți vor petre-

destinată veteranilor. Dânsa le-a mulțumit tuturor echipelor pentru participare, precum și lui Adrian Borca, Daniel Magdu, Marinel Petrică, gazdelor turneului, dar și sectorului sportiv de la Casa de Presă și Editură „Libertatea”.

Meciul dintre echipele din Sărcia și Iancaid a deschis turneul la care Vasile Petrică a fost delegat. Pentru prima dată la turneul final al „Cupei”, Tamara Tarbanov, arbitru calificat, a urmărit meciurile împreună cu Srđan Mitrović.

Corectitudinea și atmosfera amiabilă au marcat turneul dintre Sărcia și Iancaid. Meciul s-a terminat cu rezultatul de 2:1 în favoarea echipei din Sărcia. Zeko Lučićanin a înscris ambele goluri pentru echipa câștigătoare, iar Daniel Rodean a marcat golul pentru Iancaid.



din Iancaid. În acest meci, alibunărenii au fost mai bine pregătiți și au învins cu 4:1. Branislav Đapa, Adrian Ardelean, Emanuel Broșceanț și Rade Masnikosa au înscris golurile pentru Alibunar, iar Marinel Puzdrea a marcat pentru Iancaid. În acest meci, trei jucători ai echipei din Iancaid

a încheiat concursul pe locul al treilea.

Veteranii au jucat fotbal la superativ.

A urmat decernarea cupelor, medaliilor și a diplomelor pentru devotament, implicare activă și participare la întrecerile sportive „Cupa Libertății”. Au primit diplo-



ce o seară plăcută.

După cum a spus Daniel Bala, ministru-consilier la Consulatul României din Vârșet, „Cupa Libertății” este un eveniment sportiv cu o lungă tradiție. Dânsul se bucură foarte mult de faptul că anul acesta, la ambele categorii (veterani și seniori), participă un număr mare de echipe.

La turneul final de la Uzdin au predominat pretenia și fair playul.

Mariana Stratulat, director al Casei de Presă și Editură „Libertatea”, a spus că din an în an tot mai multe echipe participă la „Cupa”

Al doilea meci, cel dintre Satu Nou și Uzdin, s-a încheiat cu 2:1 în favoarea „bobocilor”. Goran Klinec a înscris de două ori pentru echipa din Satu Nou, iar George Gertenșan a marcat un gol pentru Uzdin.

În următorul meci s-au întrecut formațiile din Sărcia și Satu Nou. Sărcienții nu a avut noroc sportiv, așa că au fost înfrânți cu rezultatul de 2:1. Pentru Satu Nou au înscris Dejan Ivanović și Goran Klinec, iar Zeko Lučićanin a marcat golul pentru Sărcia.

Al patrulea meci s-a disputat între echipa din Alibunar și cea

s-au accidentat, așa că nu au putut juca în următoarele două meciuri contra echipelor din Satu Nou și Uzdin. Aceste meciuri au fost înregistrate cu rezultatul de 3:0 în favoarea formațiilor din Uzdin și Satu Nou.

Derbiul dintre Satu Nou și Alibunar a decurs cu multe pase și cu cinci goluri. Alibunărenii au fost mai concentrați în fazele decisive, așa că au învins cu rezultatul de 3:2. Emanuel Brosceanț a înscris toate trei goluri pentru Alibunar, iar pentru Satu Nou au marcat Ionel Malaimare și Dragoslav Pavlović. Următorul meci, cel dintre echipa Uzdin și cea din Sărcia, s-a terminat la egalitate cu 0:0. După loviturile de departajare, echipa din Uzdin a avut mai mult noroc sportiv și a învins cu 3:1.

A urmat meciul decisiv în care s-au întâlnit formațiile din Alibunar și Uzdin. Au învins alibunărenii cu 2:0. Nenad Cvijetićanin și Emanuel Brosceanț au înscris pentru încă o victorie a alibunărenilor.

Ultimul meci s-a disputat între echipele Alibunar și Sărcia. Au învins alibunărenii cu 1:0, iar Rade Masnikosa a înscris unicul gol.

Astfel, echipa din Alibunar s-a clasat pe primul loc. Sportivii din Satu Nou au cucerit locul al doilea, iar formația din Uzdin

me: Consiliul Național Român, Secretariatul Provincial, Adrian Borca, Consulatul României la Vârșet, comuna Covăcița, Comunitatea Locală, arbitrii Tamara Tarbanov, Srđan Mitrović și Marcel Seculić, precum și toate echipele participante. Vasile Petrică a înmănat diplomele.

A urmat înmânarea medaliilor de bronz echipei din Uzdin și a celor de argint formației din Satu Nou. Vasile Petrică a dat medaliile fiecărui sportiv. Daniel Magdu a înmănat echipei din Alibunar medaliile de aur și cupa pentru cel mai bun golgheter lui Emanuel Brosceanț, membru al acestei formații.

Mariana Stratulat a dat Cupa echipei câștigătoare, celei din Alibunar.

Ziarista Virginia Puia de la Casa de Presă și Editură „Libertatea” a transmis turneul final al „Cupei Libertății” în direct, pe internet, așa că toți iubitorii de fotbal au avut ocazia să urmărească meciurile. În sala clubului de fotbal „Unirea”, gazdele au pregătit pentru toți participanții o masă comună cu muzică populară. Pectrecerea a durat până după miezul nopții.

Vasile PETRICĂ



LA GLOGONI

Activități la Centrul „Infinitum”

Centrul „Infinitum” din Glogoni desfășoară activități culturale pe tot parcursul anului. În perioada mai-iunie a fost implementat proiectul „Conexiuni între lingvistica sârbă și românească”, ce a reunit 30 de participanți.

În cadrul proiectului au avut loc prezentări din domeniul lingvisticii românești și sârbești. S-a discutat despre asemănările gramaticale și cele de lexic, cât și despre obiceiurile și tradițiile românilor și sârbilor, despre relațiile culturale și cele istorice, vechi de secole. O prezentare aparte va cuprinde legăturile istorice dintre cele două popoare și raporturile dintre familiile regale. Consiliul Național al Minorității Naționale Române a aprobat fonduri pentru implementarea acestui proiect, un lucru pentru care Centrul de Cultură „Infinitum” își exprimă gratitudinea.



În jur de 30 de copii și tineri frecventează atelierul din limba română. La sfârșitul ciclului de învățare a limbii, testul le oferă ocazia să recapituleze cunoștințele și majoritatea elevilor au succes.

Elevii talentați au avut ocazia să participe la mai multe activități: prezentarea unor scenete, recitări și interpretare a cântecelor populare.



ORCHESTRA „VESELIA” DIN GLOGONI A PARTICIPAT LA FESTIVALUL FOLCLORIC DE MUZICĂ POPULARĂ CU PROMOVAREA TINERILOR SOLIȘTI AI COMUNEI DE LA MĂNĂȘTIUR, ROMÂNIA

Un mare spectacol folcloric

La marele eveniment care a avut loc duminică, 17 iulie, în parcul central din comuna Mănăștiur, județul Timiș, România, printre invitații speciali a fost ansamblul „Veselia” din Glogoni. Organizatorii principali au fost Primăria și Consiliul Local Mănăștiur Timiș, în frunte cu primarul Ioan Rus. Prin acest festival se urmărește promovarea tinerilor artiști.

Ansamblul Societății Culturale „Veselia” din Glogoni a participat în anul 2019 la evenimentul de la Mănăștiur. Oaspeții din Mănăștiur au fost prezenți în anul 2019 la Zilele Românilor din Glo-

goni. La ediția din acest an, ansamblul „Veselia” din Glogoni s-a prezentat cu formația de dansuri care a evoluat cu o suită de jocuri populare din Ardeal, în coregrafia lui Lucian Danilov. S-a prezentat

și solista Silvana Zagorac, iar Orchestra de Muzică Populară „Veselia” din Glogoni a interpretat o suită de melodii populare românești.

Silvia MĂRGAN

BENEFICIILE
CITITULUI

Cărțile ne țin spiritual treaz

Adesea citim cărți pentru a ne relaxa și pentru a ne distra, dar lectura are multe beneficii pentru sănătatea și stilul nostru de viață. Iată care sunt trei dintre cele mai importante.

Lectura este un exercițiu mintal

Astăzi, în era tehnologizării, când traversăm zi de zi un tsunami de informații, puține conținuturi ne țin atenția. Este un fapt bine cunoscut că omul de rând citește, pe portaluri de știri sau pe bloguri, doar primele câteva rânduri din text. De multe ori se reține doar asupra titlului.

Acestea fiind spuse, cititul este o activitate care ne ajută să ne îmbunătățim puterea de concentrare, pentru că, pur și simplu, este nevoie să ne angajăm toate facultățile mintale pentru a înțelege conținutul. În timp ce citim, de exemplu, beletristică, este nevoie să ținem minte particularități despre personaje sau detalii despre acțiune ca să înaintăm în lectură. Acest lucru este posibil numai dacă suntem atenți la conținut.

Cărțile ne îmbogățesc cunoștințele și vocabularul

Adesea când citim, întâlnim cuvinte necunoscute sau expresii ale căror sensuri le descoperim consultând dicționarul. Vă dați seama câte cuvinte noi putem învăța pe această cale?

Un vocabular mai bogat ne ajută să comunicăm mai eficient, deoarece cuvintele noi pe care le însușim le vom introduce, pe neobservate, în comunicarea de zi cu zi.

Mai mult decât atât, cărțile, fie cele de ficțiune, fie cele non-ficționale, conțin foarte multe informații interesante și noi. Dacă prin lectură facem o călătorie în timp, în istorie, aflăm detalii despre viața din perioada respectivă. În cazul în care ne transpunem într-un alt spațiu geografic, prin lectură avem ocazia să cunoaștem

A APĂRUT UN NOU ROMAN AL MĂRIOAREI STOJANOVIĆ

Pe iubitorii de proză – și mai cu seamă de romane – îi va bucura vestea că la Editura „Libertatea” a apărut de curând romanul „Destinul călătorește cu trenul” al Mărioarei Stojanović.

Scriitoarea a așezat între două coperte, și de data aceasta, o poveste profundă, psihologizantă, cu personaje izbitoare și bine conturate, așa cum le găsim și în celelalte romane ale Mărioarei Stojanović.

Trilogia bănățeană, compusă din „Veronica”, „Vorbește-mi despre mama” și „Fereastra de sub nori”, precum și romanul „Casa de nisip”, toate ieșite din penița Mărioarei Stojanović, își au locul lor în literatura noastră, iar cartea „Destinul călătorește cu trenul” nu întârzie să li se alăture.



Marina KALKAN



TREI SPECTACOLE ÎNTR-O SĂPTĂMÂNĂ

Cântecul și dansul românesc, element de identitate națională

La începutul lunii august, Asociația Culturală / Ansamblul Folcloric „Junii Timișului” din Timișoara, în colaborare cu Asociația „Români Independenți din Serbia” (RIS), organizează, la hotelul „Vetrenjača” din Vârșeț, spectacol folcloric extraordinar.

Vă invităm marți (9 august), joi (11 august) și vineri (12 august), la seara românească ce se va desfășura cu genericul „Cântecul și dansul românesc, element de identitate națională”. În toate trei seri, spectacolele vor începe de la ora 20:30.

Spectacolul folcloric cuprinde: cântece populare cu soliști vocali și instrumentiști consacrați, dansuri populare acompaniate de celebra orchestră „Junii Timișului”.

Intrarea este liberă.

Pentru informații suplimentare și rezervări puteți apela la numărul de telefon 0641195384.

obiceiuri cu totul diferite. Toate acestea ne pot trezi curiozitatea și determina să citim în continuare conținut pe aceeași temă.

Cititul ne relaxează și ne îmbunătățește calitatea somnului

În cursul zilei, avem obișnuința de a petrece mult timp în spatele ecranului. De aceea, dacă

alocăm timp cititului seara, înainte de culcare, creierul nostru receptează această activitate ca fiind un semn că e timpul să ne relaxăm. Așadar, lectura ne alungă stresul pe care l-am acumulat în timpul zilei, ceea ce rezultă cu un lucru deosebit de important pentru sănătatea noastră: vom dormi mai bine.

Marina KALKAN

Raze de cultură

În miez de vară, revista „Lumina” vine să completeze la modul cel bun clipele de lectură, iar denumirea ei este în deplină rezonanță cu anotimpul în care ne aflăm.

În această afirmație se încadrează mottoul editorialului: „Lucaet lux vestra!” (Lasă lumina ta să lumineze!). În editorial, redactorul responsabil al revistei, Mărioara Sfera, prezintă conținutul acestui număr și ne reamintește că anul acesta sărbătorim centenarul nașterii lui Vasko Popa și Radu Flora, două personalități care, între altele, au fost printre oamenii care au pus bazele revistei „Lumina”.

Urmează secțiunile bine definite și cunoscute. Așadar, la „Aniversări” citim textul subsemnatului „În verva creației” pe tema a 20 de ani de la debutul editorial al prozatoarei și poetei Mariana Stratulat, urmat de o selecție de poezii din volumul „Fascinația invizibilității” (2006), publicat la editurile „Libertatea” din Panciova și „Eikon” din Cluj-Napoca. Acest volum a fost recompensat cu premiul I la cea de-a XII-a ediție a Festivalului Internațional de Poezie „George Coșbuc – 140 de ani” de la Bistrița, în anul 2006. La această selecție se adaugă și cea mai nouă poezie a Mariane Stratulat, „Psiho-arheologie”.

Rubrica „Lansare de carte” vine cu cronicile a patru cărți. Așadar, cititorii revistei „Lumina” pot descoperi o carte din domeniul artei vizuale și volume de poezie care le vor completa timpul dedicat lecturii. Citim mai întâi despre volumul „Din lacrima harfei” al Lidiei Asandei, apărut în anul 2020 la Editura Cosmopolitan Art din Timișoara. Autoarea textului este conf. univ. dr. Florina-Maria Băcilă. Pe poeta Lidia Asandei o cunoaștem mai bine citindu-i poeziile din selecția publicată în „Lumina”.

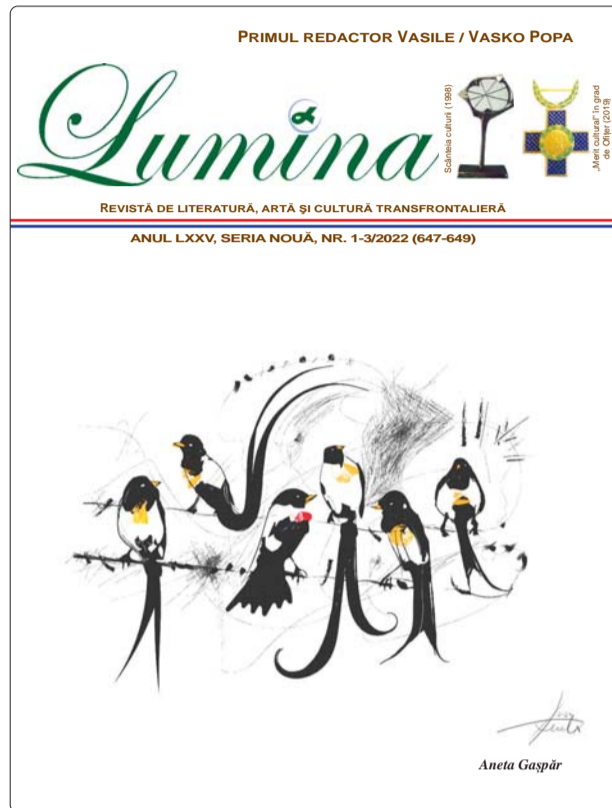
Al doilea volum despre care citim este „Vetigo” al tânărului poet Nemanja Angelovski. Verica Sekirarski, redactor și responsabil al Casei de Editură „Tineretul literar din Serbia”, îl numește „un poet al atmosferei, al dispoziției”, iar despre volumul „Vetigo” scrie că aparține „acestui gen literar în care se recunoaște întreaga forță interioară a unui reflex primordial în care se recunosc speranța și dorul copilăriei, a tinereții și a vieții”. Marija Vasić Kanački, profesoară de limba și literatură sârbă și poetă, notează că volumul „Vetigo” se poate citi și precum un poem al iubirii căreia îi este retrocedat simțul auzului, prezentimentul, dramatizarea interioară. Urmează poezii de Nemanja Angelovski, în limba sârbă și în limba română.

La rubrica „Prezentări” citim și despre cartea „Armonia hermeneutică a cosmosului” (Editura de Vest, Timișoara, 2020). Autorul acestei cărți este Gabriel Kelemen, cadru didactic la Facultatea de Arte Plastice din Timișoara, vicepreședinte al Uniunii Artiștilor Plastici (UAP), Filiala Timișoara, grafician și inovator. Veronica Balaj scrie că această carte „se dovedește a fi o admirabilă unicitate în problema înțelegerii cosmosului din perspectiva unor inter-relaționări: artă - știință - filozofie”. Asupra acestei cărți se oprește și Marius Dumitru Linte.

O altă carte adusă în atenția cititorilor este „Incredibil. Iubesc”, volumul de debut al poetului și muzicianului Silvan Stâncel. Cartea a apărut la Editura Libris Editorial din Brașov în anul 2015. Așadar, în această carte se împletesc muzica și poezia. După cum scrie, printre altele, conf. univ. dr. Virginia Popović, „poezia lui Silvan Stâncel dialoghează cu muzica, versurile lui se împletesc într-o muzicalitate sonoră minunată de dragoste, în care persoana iubită este



„Interjecții de primăvară” de Aneta Gașpâr



prezentă sau este amintită, ori în șoaptă, ori în dialog, ori în vis”. Urmează versuri de Silvan Stâncel în limba română și în limba sârbă.

Trecem la rubrica „Portret” unde, prin textul Danielei Bakić Scumpia, o cunoaștem pe dr. Mihaela Lazović, profesoară, lingvistă și traducătoare, dar și poetă care „visează, scrie și traduce” în trei limbi: română, sârbă și engleză. Cu stilul și temele poeziei sale ne putem familiariza din selecția de versuri care însoțește textul.

La „Meridiane, paralele, transfrontaliere” este publicat textul lui Zenovie Cărgulea despre poetul, prozatorul și criticul literar Victor Rusu la împlinirea a 80 de ani. Accentul este pe cartea „De întâmpinare” (Studii, cronici literare și recenzii), apărută în anul 2021 la Editura Ecko Print din Drobeta Turnu Severin. În această carte, Victor Rusu scrie și despre unii dintre poeții români din Serbia.

Florian Copcea scrie despre poetele Mariana Stratulat și Mărioara Sfera. El își axează textul „O poetă sfidând fantasmagoriile postmodernismului: Mariana Stratulat” pe volumul „Nocturne” („Libertatea”, 2012) și concluzionează, printre altele, că Mariana Stratulat este un „liros” care crede că, în termenii lui Eugen Simion, „poezia este o duminică a spiritului”. Oprindu-se asupra volumelor „Ilustrații în alb” (Libertatea, 1991) și „Rugămintea din urmă” (Libertatea, 1995), pe Mărioara Sfera o numește poetă „iconoclastă și reflexivă”, „o poetă de marcă, cu un discurs ceremonial-ritualic inepuizabil, capabil să dea dimensiuni ontologice simbolurilor existențiale întruchipate în făptura cuvântului”.

Katarina Vijatov, master-artist vizual, scrie la „Galeria Lumina” despre artista vizuală Aneta Gașpâr și prima ei expoziție personală „Conglomerat”, care a avut loc în februarie la Vârșeț. „Procesul creativ al Anetei Gașpâr este întemeiat pe cercetarea și cartografierea conținuturilor personale și colective ale experienței ființei umane”, scrie, printre altele, Katarina Vijatov. În acest număr al revistei „Lumina” avem ocazia să vedem o parte din lucrările Anetei Gașpâr.

În acest număr al revistei „Lumina” citim și două interviuri: cu Alțea Sa Regală Moștenitorul Tronului Aleksandar II Karađorđević (realizat de Valentin Mic) și cu dirijorul român de renume mondial Cristian Mandeal (realizat de Ileana Ocoliașan Baba).

La „Proiecte”, Constantin-T. Stan scrie despre Vârșeț și Lugoj ca doi poli ai spiritualității românești din Banatul istoric, iar la secțiunea „Cercetări” prof. dr. Maria Hadiji, șefa Secției Expoziționale Pavilionară a Muzeului Satului Bănățean, prezintă misiunile și sarcinile specifice ale Secției Expoziționale în Aer Liber a acestui muzeu din perioada 2015-2021.

Urmează textul Consuelei Bendea despre biserica de lemn din Bădeni, „monument istoric ce trebuie restaurat”.

Numărul îl încheie Florian Copcea, cu două prezentări. În atenția sa intră cartea „35 de interviuri” a lui Gheorge Păun (Editura Ars Docendi, București, 2021) și revista culturală „Curtea de la Argeș”.

Pentru toate cele spuse mai sus, „Lumina” își justifică pe deplin calitatea de revistă de literatură, artă și cultură transfrontalieră.

Marina KALKAN

MEDALION LITERAR



ION PILLAT

ARTĂ POETICĂ

Mi-am urzit din sunet și culoare,
Din cuvinte dure, zi de zi,
Turnul versului înalt, în care
Îmi adorm durerea de-a trăi.

Zi de zi și lună după lună,
Izvorăsc din mine ca din mări
Insule de gânduri, ce adună
Cânturi fremătând peste uitări.

Ani de ani și clipă după clipă,
Vierme de mătase m-am făcut,
Fluturul simțindu-l, ce-n aripă
O să-mi schimbe brațele de lut...

Dar cum stau cu lampa după mine
Și cum scriu: un singur țipăt greu
Din odaia-ți de bolnavă vine –
Și ce mic, ce gol e visul meu.

SEARA PE APE

Murmurul apei tot mai
Moale s-a stins împrejur.
Seara și-a tras aur pur
Sub bărci de pescar.
Păsări se duc în lumină.
Turma de fluier legată
Leneș cu-amurg se adapă.
Insula, pace deplină.
Cântecul suie stingher
Pe brațe fluide la cer.
Linia țărmlui ca un tăiș:
Sus, ostrov de humă,
Jos, ostrov de vis.
Între minșe și sufletul meu
Cumpăna stelei pe ape mereu.
M-aplec pe oglinda fără hotar,
Cu pașii luminii m-afund și dispar.

ZORI DE PRIMĂVARĂ

Cu valu-i roz pe ceruri azurii
A-ncremenit aerian migdalul -
Sineala golfului își frânge valul
Molatec peste scoici trandafirii.

E-atât de clar văzduhul că nu știi
Ce proaspăt vis și-a limpezit cristalul:
Balcicul își descoperă tot malul
Și-n soare norii se topecsc fâșii.

Pe plaja potopită de lumină
Un turc bătrân vopsește un caic,
Pescari cârpesc năvod cu plasa fină.

Și piersicul, ieri gol, e azi în floare!
Pe când - petală albă - tot mai mic
În zări catarg cu pânze stă pe mare.

CELE MAI BUNE REZULTATE ÎN TRATAMENTUL SCOLIOZEI

Metoda Schroth

Scolioza - coloana strâmbă (Scolioza) este o curbura laterală a coloanei vertebrale în plan frontal. Postura proastă scoliotică se caracterizează prin înălțimi diferite ale umerilor și omoplaților și asimetria triunghiurilor staturii. Este mai greu de observat deoarece copilul nu este cocoșat, așa că uneori durează mult până când deformarea devine vizibilă. Cele mai bune rezultate în tratamentul scoliozei se obțin prin metoda Schroth.



Mariana Turcoane,
kinetoterapeut

Metoda Schroth este un sistem de exerciții folosit în kinetoterapia modernă pentru scolioză. Scopul acestei metode este de a opri progresia curbei și corectarea acesteia, de a reduce durerea cauzată de scolioza existentă, de a crește capacitatea vitală a plămânilor, de a îmbunătăți postura, precum și de a permite pacientului să mențină corecția obținută pentru o perioadă de timp și ast-

metodă de evaluare, clasificare și metode de exerciții a scoliozei. A fost creat în Germania în anii 1920. A fost numit după autoarea Katharina Schroth (1894-1985), care ea însăși a avut scolioză și a simțit ea însăși problema și a pus bazele diagnosticului și terapiei funcționale pe care adepții ei l-au dezvoltat. Metoda a devenit standardul tratamentului nechirurgical al scoliozei în Germania. Este susținut de sistemul de asigurări

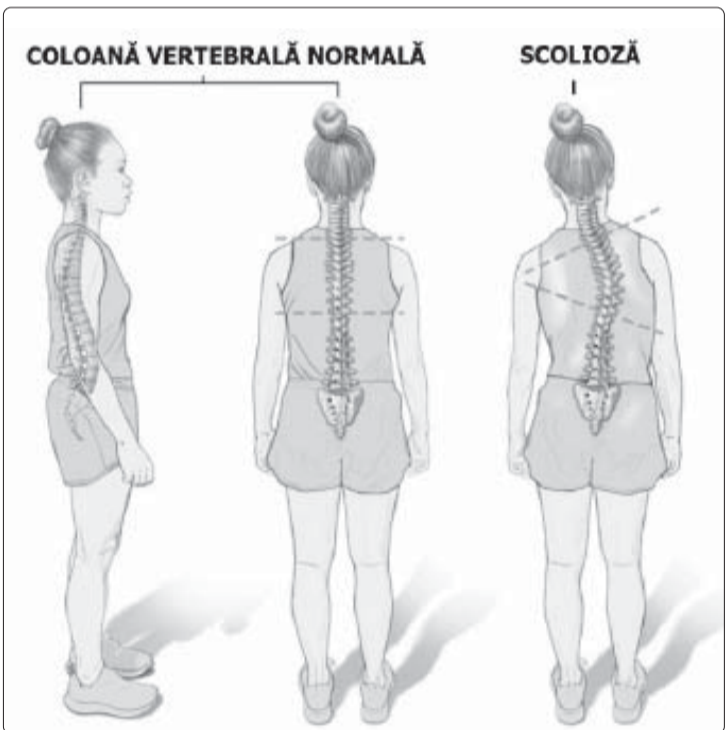
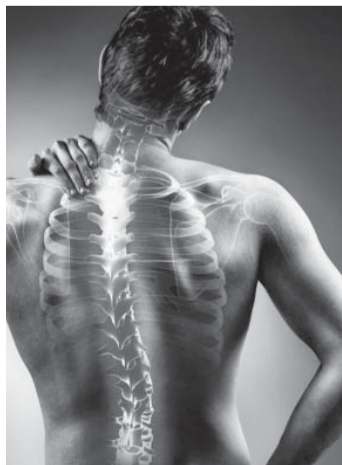
mensională originală a Katarinei Schroth, care se caracterizează prin aplicarea corecției specifice posturii, corectarea tiparelor de respirație în scolioză și corecția în raport cu axa corpului. Pe măsură ce se apropie sfârșitul perioadei în care se folosesc protezele, se sugerează utilizarea mai intensă a terapiei fizice. Programul de astăzi se concentrează pe activitățile care se desfășoară în viața de zi cu zi, adică ADL (activități ale vieții de zi cu zi) pentru a evita pierderea controlului asupra posturii corecte a corpului în activitățile de zi cu zi. 30 de minute de exercițiu în timpul zilei nu sunt suficiente când coloana vertebrală este împovărată de activitățile obișnuite din timpul zilei.

Relieful coloanei vertebrale este scopul principal al noului program care a fost creat. Exercițiile de astăzi sunt destinate, în primul rând, pentru a obține controlul asupra posturii corpului. Programul a fost îmbunătățit și se concentrează pe îmbunătățirea poziției corpului în plan sagital, iar rezultatele obținute sunt incredibile chiar și cu curbură extrem de mari ale coloanei vertebrale. Așa-numitul „Program New Schroth” urmărește corectarea curbilor până la 70°, totuși, atunci când curbura coloanei vertebrale depășește 70°, se aplică programul original Schroth, care, după cum arată experiența, obține cele mai bune rezultate.

Noul program este utilizat, în primul rând, pentru curbură minore ale coloanei vertebrale, iar perioada de reabilitare a pacienților a fost scurtată. Principiile de bază pe care s-a format primul program Schroth sunt folosite și astăzi. Programul inițial a fost și rămâne cel mai bun program pentru rezolvarea problemei curburelor mari ale coloanei vertebrale, în primul rând, în zona pieptului. Această problemă gravă poate fi diagnosticată doar prin examinări sistematice frecvente și experțe ale copiilor.

Cel mai important lucru este terapia în timp util și serioasă sub formă de exerciții speciale corective, precum și noi metode de întărire computerizată a mușchilor slăbiți și spastici. În cazurile mai severe, se recomandă cea mai eficientă metodă de tratament - metoda Schroth.

În acest fel, cele mai bune rezultate sunt obținute în cel mai scurt timp posibil. Grupele musculare ale copilului sunt întărite, mai elastice, alungite, iar după acest tratament copilul trebuie doar să continue să facă acasă exercițiile învățate.



fel evitați intervenția chirurgicală. S-a dovedit clinic că exercițiile zilnice conform metodei Schroth, pe o durată de 30 de minute pe zi, inhibă forțele mecanice care apar din cauza posturii proaste și a gravitației, și care altfel ar duce la o creștere suplimentară a curburii în timp (deci -numit „cercicios”), chiar și după ce creșterea este completă. Metoda Schroth oferă pacienților cunoștințele și instrumentele de care au nevoie pentru a-și menține coloana vertebrală sub control pentru viață.

Scolioza este cea mai frecventă deformare a coloanei vertebrale la copii. Apare ca urmare a deformării uneia sau mai multor vertebre ale coloanei vertebrale, discurilor intervertebrale și structurilor musculare-ligamentare. Apar curbura primare și secundare care deplasează coloana vertebrală lateral cu rotația vertebrelor coloanei vertebrale formând o curbă „C” sau „S”.

Cum a apărut metoda Schroth?

Conceptul Schroth este recunoscut ca fiind cea mai completă

de sănătate de stat. Ortopedia și chirurgia trimit în mod obișnuit pacienții pentru terapie Exerciții Schroth.

La sfârșitul anilor optzeci ai secolului trecut, dr. Rigo a început programe de formare pentru terapeuți și a devenit în scurt timp unul dintre cei mai influenți instructori internaționali. El a adus programul original în America și Anglia, răspândind astfel cunoștințele în întreaga lume împreună cu autorul și cercetând efectele care pot fi obținute cu această metodă. În acest fel, metoda Schroth a devenit astăzi recunoscută la nivel mondial.

Dezvoltarea metodei Schroth

Modul de reabilitare s-a schimbat astăzi, iar protezele au fost dezvoltate pentru a oferi cea mai mare siguranță și progres în tratament. Antrenamentul a fost scurtat prin modificări ale tehnicii originale și prin introducerea unei noi forme de postură, cum ar fi corecțiile sagitale, corecțiile ADL. Programul se bazează în continuare pe abordarea tridi-



CORONAVIRUS - COD ROȘU ÎN SERBIA

În zece zile vom avea peste 1000 de persoane spitalizate

Epidemiologul Predrag Kon a declarat că alarma roșie privind coronavirusul a fost reactivată, pentru că avem deja 500 de internați, dar că va fi cu adevărat critic când mai mult de 1.000 de persoane vor fi în spitale, ceea ce, potrivit lui, se va întâmpla în următoarele zece zile. Potrivit celor mai recente date, în Serbia, au fost înregistrate 3.800 de noi cazuri de infecție cu coronavirus și șapte persoane au murit.

„Cel mai important lucru este că sistemul nostru de sănătate rămâne funcțional. Trebuie să așteptăm noul vaccin. Vom vedea cum se va dezvolta situația”, a declarat Kon pentru Tanjug. El a subliniat că vara este anotimpul vacanțelor, al socializărilor intense și al contactelor în diverse locuri, așa că s-a așteptat la o creștere bruscă a numărului de persoane infectate cu SARS-CoV-2. Kon subliniază că nu există o luptă serioasă împotriva epidemiei fără o protecție și vaccinare temeinică, dar adaugă că am ratat această șansă, pentru că

nu ne-am vaccinat în număr suficient. El spune că nu crede că soluția stă în măsurile aduse de Comandamentul de Criză, ci în comportamentul oamenilor.

Kon afirmă că oamenii raționali nu au nevoie de măsuri, ei înșiși poartă măști, mai ales în interior, și recomandă în special măști N95.

În prezent, circulă doar tulpina Omicron

Epidemiologul afirmă că doar tulpina Omicron circulă, în prezent, în Serbia, în timp ce tulpina Delta a dispărut complet. Variantele BA2 și BA5 sunt dominante, în special cea din urmă, care a început să se răspândească rapid și să se comporte ca un virus nou.

Este încurajator să știm că din aproximativ 200 de persoane, care au fost examinate la Centrul de Sănătate Voždovac, între 1 și 20 iulie, doar trei au fost trimise pentru tratament în spitale.

„Fiecare tulpină nouă provoacă simptome și forme mai ușoare ale bolii. În momentul în care se schimbă și devin mai invazive, atunci avem probleme”, a concluzionat Kon.

CUPLURILE VOR BENEFICIA DE FERTILIZARE IN VITRO

Femeile cu vârsta peste 45 de ani pot fi supuse fertilizării in vitro din bugetul statului

Asociația Chance for Parenthood a precizat că femeile care au împlinit vârsta de 45 de ani pot fi supuse fertilizării in vitro din bugetul statului, iar prioritatea va fi acordată celor care au depășit această limită de vârstă în perioada 27 mai - 20 august anul acesta, relatează Beta.

Regulamentul Fondului Republicii de Asigurări de Sănătate (RFZO), care permite trecerea limitei de vârstă pentru fertilizarea in vitro de la actualul 43 la 45 de ani, a intrat în vigoare, iar toate cuplurile care îndeplinesc condițiile pot aplica, după care se trece la o comisie de examinare din bugetul RFZO, au explicat reprezentanții asociației. Ei au mai subliniat că femeile care au împlinit 45 de ani în acea perioadă, se vor putea programa la o comisie pentru fertilizare in vitro până pe data de 31 octombrie.

Marijana Arizanović, reprezentanta Asociației Chance for Parenthood, a salutat schimbarea și a subliniat că sunt deosebit de bucuroși că sunt incluse în așteptarea punerii în aplicare a regulamentului și femeile care au împlinit vârsta de 45 de ani.



DRVENGRAD, CASA ETNO A LUI EMIR KUSTURICA

Satul în care niciodată nu a trăit nimeni

Drvengrad este o casă etno situată pe dealul Mečavnik de pe muntele Mokra Gora, construită de regizorul Emir Kusturica. Juriul de specialitate al Fundației pentru Arhitectură „Filip Rotiye” din Bruxelles, a proclamat această construcție drept cea mai bună realizare din ultimii trei ani din Europa.

Kusturica a fost obsedat de dealul Mečavnik în perioada când a reali-

șine înguste, „Šarganska osmica”. Satul a fost construit după structura unui oraș, în formă de dreptunghi, care pe transversală are la un capăt o poartă deschisă, iar la capătul celălalt are o biserică cu construcția acoperișului din lemn. Biserica este construită după modelul bisericii rusești din bârne și este dedicată Sfântului Sava. În partea centrală a satului se află târgul pavat cu cuburi din lemn, înconjurat cu cabane din lemn. Cabanele din lemn au fost preluate din zonele Serbiei și Bos-

cele mai naturale. Lemnul are radiații foarte scăzute și este cel mai sănătos material de construcție. Casele au fost reconstruite din temelie respectându-se stilul tradițional al caselor din lemn, renovate în interior, acestea putând să reziste încă 100 de ani. Pe de o parte, am încercat să reînnoiesc tradiția, iar pe de altă parte, am respectat cerințele estetice și de protecție, ținând cont de nouă ideologie privind supraviețuirea naturii, adăugând unele idei și concepte personale”, a menționat Kusturica. În fiecare cabană din lemn sunt expuse aspecte din oraș: galeria de fotografii, biblioteca, cinematograful *Underground*, cofetăria cu prăjituri și cu sucuri naturale, restaurantul tradițional, un magazin de artizanat popular din această zonă...

Ideea despre ridicarea orașului Drvengrad a crescut spontan, fără un anume concept. La început, Kusturica a cumpărat o cabană de lemn, apoi a construit încă o casă din lemn, și s-a gândit că poate ar fi potrivit să construiască și o întreagă stradă. După ce a fost finalizată strada, lucrările s-au extins și a fost construită întreaga așezare. A fost dată în funcțiune și încălzirea cu peleți din lemn, o foarte bună soluție de încălzire ecologică, ceea ce confirmă grija pentru protecția naturii. Pelețul este un produs natural, din material regenerabil, care foarte puțin poluează mediul.

Perla turismului în Serbia

În ultimii ani, colțul pitoresc din jurul Șarganului, a devenit o adevărată perlă turistică în Serbia. Atracția turistică Mokra Gora este vizitată anual de aproximativ 200.000 de turiști, care sunt încântați de natura Serbiei, precum și de orașelul etno al acestui artist cineast.

Pentru satul etno se poate spune că se diferențiază de nume-

roasele destinații turistice din Serbia. Aspectul spiritual al acestui oraș a fost explicat prin cuvintele cunoscutului artist: „Am inventat acest oraș care acum arată de parcă aci s-a trăit dintotdeauna. Dar, nu s-a trăit niciodată!”

Strada principală a orașului din lemn Drvengrad a primit numele cunoscutului nostru tenisman, Novak Đoković. Ulița principală poartă numele laureatului Premiului Nobel, Ivo Andrić. Alături de aceste personalități marcante, se află și numele unor personalități mondiale: Ernesto Che Gevara, Miodrag Petrović Čkalja, Felini, Bergamo, Diego Armando Maradona, John Stramer.

și este la nivelul înălțimii căii ferate „Jatare” (una din stațiunile turistice-muzeale a complexului turistic, cu șine de tren înguste pe unde șerpuiește trenulețul „Nostalgija”).

Fiecare cabană turistică oferă ceva nou

Fiecare cabană din lemn este unică și specifică în felul ei. Multe din aceste construcții autentice din lemn sunt aduse din alte părți ale Serbiei și din Republica Sârbă. Majoritatea din ele folosesc pentru adăpostirea vizitatorilor.

Drvengrad este un loc turistic unde se organizează numeroase manifestări și festivaluri de film. Cel mai cunoscut este Festivalul de film și muzică „Kustendorf”. În mod aparte se evidențiază Festivalul de muzică clasică „Balšoj”, unde se adună tineri interpreți de muzică clasică din Serbia și Rusia.

Din anul 2008, în fiecare an,



zafilmul „Život je čudo” a cărui premieră a fost prezentată în orașelul din lemn, nou construit pe muntele Mokra Gora. Orașelul din lemn, Drvengrad este situat deasupra de sătulețul Mokra Gora, și este la aceeași altitudine cu renumita calea ferată cu

niei sau au fost construite după modelul lor.

„În ultima perioadă, în această zonă s-a evitat construirea caselor tradiționale. Atunci, natura a rotit un cerc și am constatat că, materialele pe care omul le-a folosit de-a lungul secolelor, sunt



Drvengradul a primit statut de oraș-hotel cu patru stele. La numai 8 kilometri de Drvengrad se află centrul montan Iver. El se află la o altitudine între 1230 și 1496 de metri, pe muntele Tara.

În ceea ce privește dealul Mečavnik, este alcătuit din numeroase plăci stratificate din calcar și nisip. Aici, în partea nord-vestică de la panta muntelui Zlatibor, se află locul unde izvorăște de sub stânci, râul Kamešina care se află la o altitudine subacvatică de 1087 metri. Dealul este mai înalt decât ținutul montan Mokra Gora

la finea lunii iunie se organizează manifestarea tradițională „Zavičajni dani” – eveniment care adună populația din ținutul montan Mokra Gora, plecată în alte țări, și cei care au rămas în satul lor natal. Din an în an crește numărul vizitatorilor și turiștilor din străinătate care participă la aceste manifestări tradiționale care promovează tradițiile.

Drvengrad este unic, specific. Respiră cu o atmosferă unică. Este un loc care trebuie rețrăit.

Silvia MĂRGAN

Să lăsăm pe DUMNEZEU să-și termine Lucrarea



Scrie: Dan Puric

„Luați, aceasta este sămânță bună de roșii, de pe vremea lui Ceaușescu!”, îi spuse specialistul, întinzându-i pliculețul cu acea comoară neafectată de timp și mai ales de furia incontrollabilă a lăcomiei genetice.

Cu o mână înfășurată într-o vădită emoție, doamna luă plicul cel mic și cu o privire plină de recunoștință, dar și de nădejde, îi mulțumi binefăcătorului. Ani de zile de pervertire lentă a papilelor gustative, până la dispariția totală a amintirii aceluia gust natural, în sfârșit parcă își cereau răzbumarea. Timpul trecu și nu știu cum, așa ca din întâmplare, m-am întâlnit într-o zi cu respectabila doamnă.

„Cum au ieșit roșiile? Nu-i așa că sunt cu totul și cu totul de altă calitate decât cele de acum din comerț?...” Apoi am adăugat o glumă: „Știți cum se spune despre roșiile pe care noi le cumpărăm astăzi din supermarket-uri?... Se spune că rezistă mai mult decât lădițele!” Apoi am adăugat: „Nu-i așa că au gust, mai bine zis sunt singurele cu un gust adevărat?”

Doamna mă privi cu un aer total dezamăgit și trist, apoi îmi spuse:

„Din nefericire, sămânța nu a prins! Este un alt pământ, domnul meu!”

Cam la 100 de ani după Hristos, în Roma Antică, Plutarh, biograf, istoric, filosoful, preotul și mai ales pedagogul din scrierea lui rămasă celebră, „Despre educarea copiilor”, face niște minunate analogii menite să arate natura adevărată a educației, precum și esența ei. Sugestive cuvintele antice grecești, care dimpreună au creat conceptul de pedagogie: paidos, însemnând copil și agoge, a conduce, deci știința conducerii copilului la școală, cea mai sensibilă potecă către viață. Pământul, spune Plutarh reprezintă firea, sămânătorul este educatorul, iar semințele sunt preceptele cele bune. Dar ca toată această triadă necesară să funcționeze, este importantă armonia naturilor neviolate. Și astfel: „Pământul trebuie să fie bun, sămânătorul cunoscător, iar semințele vrednice.” Dar ce te faci când toate acestea trei sunt pervertite? Pământul intoxicat

de îngrășământ ideologic, incapabil să mai recunoască ploaia și fără memoria seminței? Ce te faci când sămânța însăși nu mai este rodul naturii, ci al unui laborator genetic, ce-și dorește în mod tacit sau obraznic să I se substituie lui Dumnezeu? Și mai ales ce te faci când sămânătorul este el însuși o sămânță pervertită, la a nu știu câta generație de semințe ce nu mai au dorul pământului, ci al aerului viciat din eprubetă? Aceasta este lumea de azi! Un traseu fals, ce și-a dorit o cale dincolo de natură și întoarsă total cu fața de la Dumnezeu!

Se știe că cel rău, „netrebuitul”, în strategia lui continuă de a compromite lucrarea lui Dumnezeu, o dublează, o triplează, ca să-i piardă identitatea, în fond, fără alte scrupule, nu face altceva decât s-o industrializeze, neștiind că El, Creatorul, de undeva de sus, zâmbește la tot chinul lor cu un surâs amar. Spune țărănul român că a făcut Bunul Dumnezeu o casă și atunci, de invidie, cel rău, că să nu se arate mai prejos, a făcut și el repede tot o casă.

Numai că a făcut-o fără ferestre și fără uși, adică fără locul unde poate intra lumina și, mai ales, fără locul unde poate pași omul pentru a-i da viață. Desperat, spune țărănul român, „netrebuitul” l-a chemat atunci pe Dumnezeu să-l ajute și El, Atotîndurătorul, l-a ajutat. Povestea spune mai departe că într-o bună zi, Dumnezeu a făcut din joacă o vioară și atunci, surprins de această nouă minune, „netrebuitul” a făcut și el repede una, dar ce nefericire!

Din ea nu putea ieși niciun sunet. Și atunci din nou l-a rugat pe Cel Bun și Drept să-l ajute ca și din vioara lui să curgă sunetul duos al muzicii ei. Și din nou, subliniază țărănul român, Atotîndurătorul l-a ajutat. Dar lovit cumplit a fost cel rău când Dumnezeu i-a dăruit omului ceva mai de preț decât viața, TAINA ei! Atunci, plin de furie, s-a apucat să facă și el o ființă în biete zile de astăzi pe care le trăim, dar nu una umană, ci „transumană”. Acel ceva ce poate locui într-o lume ce nu mai crede în nimic, care nu are niciun acces spre desăvârșirea de sine, în schimb, i se dă sinistrul privilegiu, netrebuit la fel ca și „netrebuitul”, de a fi resetată. În sera această în care nu numai roșiile, dar omul și chiar viața lui nu mai au niciun gust și în care lumina zilei din nou va refuza să intre, sunetul tainic al sufletului îl va ocoli, iar omul ca plămădă a Celui ce l-a creat nu va intra nicidecum! Cel rău, în schimb, parcă tot mai mult ca oricând nădăjduiește astăzi că dacă nu poate să fure taina creației, în schimb, poate s-o dubleze. Și dacă nu, măcar s-o protezeze. Să ne redea nouă înșine natura șchioapă, după chipul și asemănarea lui.

Iar eu vin și zic: să lăsăm și de data aceasta pe Dumnezeu să-și termine LUCRAREA!



Președintele Klaus Iohannis a semnat decretul de decorare a Parohiei Ortodoxe Române din Grebenaț, cu hramul „Înălțarea Domnului”

Potrivit unui comunicat al Administrației Prezidențiale, cu prilejul împlinirii a 300 de ani de la zidire, pentru „contribuția marcantă la păstrarea credinței ortodoxe, limbii, spiritualității, culturii românești, a identității etnice a românilor din actuala Republica Serbia, precum și merite notabile în aprofundarea legăturilor spiritual-culturale cu România”, șeful statului a conferit Ordinul „Meritul Cultural” în

grad de Mare Ofițer, Categoria G – „Culte”, Parohiei Ortodoxe Române din Grebenaț, cu hramul „Înălțarea Domnului”.

Trebuie să menționăm că acest sfânt lăcaș este cel mai vechi din Banat. Biserica este zidită în anul 1722 și poartă hramul „Înălțării Domnului”. În anul 1788, a ars în interior și a fost sfințită pentru a doua oară în anul 1795, când a fost pictat și iconostasul bisericii. Dintre clopote se păstrează doar cel mic, datat din anul 1799, iar

celelalte două au fost turnate în anul 1925, la Ljubljana. Curentul electric a fost introdus în anul 1964, iar în anul 1966 turnul bisericii a fost acoperit cu tinichea. Un an mai târziu, 1967, a fost construit zidul împrejurul bisericii. În anul 2013, au fost schimbate toate geamurile bisericii, iar în anul 2018, a fost renovat acoperișul bisericii. După cum aflăm de la Excelența Sa Gheorghe Dinu, Consul General al României la Vârșet, înmânarea va avea loc în perioada următoare.

Adriana PETROI

Muntele Tabor



Muntele Tabor este o colină din Țara Sfântă, având altitudinea de 570 m, situată în Galileea biblică, în apropiere de Cana Galileei și Nazaret.

Conform tradiției, pe acest munte s-a suit Iisus cu trei din ucenicii Lui - Petru, Ioan și Iacov - și s-a schimbat la Față înaintea lor (Matei 17, 1-8; Marcu 9, 2-9; Luca 9, 28-36; și II Petru 1, 16-19). Muntele Tabor devine încă din secolul al IV-lea un loc de pelerinaj important al creștinilor. Mai multe biserici și mănăstiri au fost construite pe Muntele Tabor în perioada bizantină (secolele IV-X). Primele mărturii scrise despre Muntele Tabor ca muntele Schimbării la Față datează din secolul al IV-lea. Eusebiu de Cezareea, fără să aibă legături directe cu

Țara Sfântă, considera că muntele Schimbării la Față este fie Taborul fie Hermonul. În anul 348d. Hr. patriarhul Chiril al Ierusalimului, un cunoscător mai bun al tradiției locale, Eusebiu, considera Taborul ca muntele Schimbării la Față. De asemenea și Epifanie de Salamina, născut și crescut în Israel și bun cunoscător al locurilor, tot pe la jumătatea secolului al IV-lea, considera și el Taborul ca munte al Schimbării la Față a Domnului. Astăzi pe muntele Tabor se găsesc două mănăstiri. Una franciscană, zidită la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX pe ruinele unei biserici bizantine din secolele IV-VI și a unei mănăstiri benedictine de la anul 1101.

Cealaltă mănăstire este ortodoxă, zidită între anii 1859 și 1862, cu banii unui boier român

devenit călugăr cu numele de Irinarh. Biserica mănăstirii este, de altfel, prima ctitorie românească în Țara Sfântă. În partea de nord-vest a acestei biserici ortodoxe se găsește peștera unde, după tradiție, Avraam s-a întâlnit cu Melchisedec, regele Salemului. De sărbătoarea Schimbării la Față pe calendarul vechi, adică 19 august, pe Muntele Taborului se desfășoară o mare procesiune, până la mănăstirea ortodoxă, unde se face priveghere toată noaptea.

Deși această mănăstire se află sub jurisdicția Patriarhiei grecești a Ierusalimului, mai multe călugărițe române viețuiesc astăzi acolo.

DACĂ AVEȚI PRILEJUL, VĂ ÎNDEMNĂ SĂ MERGEȚI ACOLO. ESTE EXTRAORDINAR !

Pr. Petru BERBENTIA

OAMENI DE PRINTRE NOI - IOAN MANZUR

Poezia dialectală are o șansă dacă merge împreună cu folclorul

Dialogul nostru de astăzi se poartă cu un absolvent al Politehnici Timișorene, al Facultății de Mecanică, care nu ia prea în serios nici poezia și nici premiile obținute, deși continuă să o scrie pe prima și să le obțină pe cele din a doua categorie.

- **Domnule Ioan Manzur ați împlinit o frumoasă vârstă în acest an. Aveți o activitate culturală susținută, scrieri diverse: poezii, epigrame, rebus, probleme în versuri la rebus. Școala natală ați făcut-o în satul Bujor, actualmente Traian Vuia, apoi a urmat Făgetul. Ce s-a întâmplat aici?**

Am descoperit rebusul la 12 ani, cultura bogată din Făget, spectacolele de teatru, muzica de estradă, muzica populară. Teatrul muzical Galați venea anual la Făget, acesta fiind centru de raion. Atunci erau instrumentiști foarte buni la Făget, mai buni decât cei din Lugoj. Era un mare animator și cântăreț Cornel Veselău, care se ocupa de Casa de Cultură în acele vremuri.

- **Aveți și poezii cu Făgetul?**

Da, Toamnă la Făget, Afaceri la Făget.

- **Ați trăit viața la sat, i-ați întâlnit pe bunici și pe străbunici. Cum se desfășura viața atunci?**

Am fost crescut de străbunica. Ea era văduvă de război. Când mergeam acasă ajutam inclusiv la porție la CAP, la săpat. Ca și copil nu am simțit greutate mari, aveau grijă bunicii să nu-mi lipsească nimic. Era vremea lui Robin Hood și Wilhem Tell la televizor, iar noi toți copiii eram arcași. Toți cântam cântecul lui Robin Hood. Trăgeam la țintă cu arcuri făcute din gutui. Am sacrificat gutuiul pentru asta.

- **Poezia în grai a ajuns târziu pe masa dumneavoastră de lucru?**

Da, cam prin anul 2006, aveam peste 50 de ani, deși l-am întâlnit pe Marius Munteanu în timpul liceului, prin clasa a IX sau a X-a. Nu știam cine este pe vremea aceea. Nu existau cărți cu aceste poezii atunci. La gazda mea se strâneau prin rotație săptămânal prietenii. Directorul de la Liceul sportiv, gazda mea, îi avea prieteni pe Marius Munteanu și Virgiliu Șchiopescu. Ei își recitau poeziile și eu trăgeam cu urechea pe la uși. Țineam ușa deschisă ca să auzim poeziile. Am notat pe caiet poeziile lui Virgiliu Șchiopescu - Uica Vică, iar în vacanța de iarnă tatăl meu a găsit caietul și crezând că le scriu eu le-a aruncat pe foc. Ar fi fost un bun document acum.

- **Cine v-a adus totuși pe tărâmul poeziei în grai?**

Am fost la Traian Vuia, la Ziua aviației. Se sărbătoreau 100 de ani de la primul zbor din 18 martie 1906. Erau invitați de onoare Dumitru Prunariu, Gelu Câmpeanu și Arcadie Chirsbaum. Cei doi scriitori au

recitat poezii în grai bănățean din creația proprie. Atunci am zis că poezii din acestea pot scrie și eu. Așa am început.

- **Ați publicat poezii în grai, dar cele literare sunt acasă, încă, în manuscris?**

Da, nu am foarte multe. Cele din tinerețe le-am pierdut. Nu am luat poezia în serios. Deși l-am cunoscut pe Damian Ureche. Acum aș vrea să le strâng într-un volum și să le public. Este un proiect pentru această iarnă. După ce termin cu murăturile,



cu via, cu țuica.

- **Abordați mult tema toamnei în poeziile dumneavoastră?**

Consider că poeziile mele cu toamna sunt cele mai reușite. Nu știu de ce. Poate momentele în care mă simt mai bătrân, mă inspiră.

- **Aveți și romane compuse?**

Neavând nici un fel de studii muzicale. Și aici subiectul este toamna. Romanțele sunt *De ce ai venit așa devreme toamnă* și *Castanii tinereții mele* sunt tot din Făget. Nu am voce, dar prind unele melodii. M-au selectat la cor în liceu. Am făcut parte din comitetul de bruiaj din spate până m-au dat afară. La prima romanță am scris inițial doar primele patru versuri. Ulterior le-am auzit și muzica. Cele două romanțe sunt și cântate în prezent.

- **Deci tot de viața culturală sunteți atras?**

Am început de mult drumul pe această cale. În liceu, la Timișoara, am avut parte de o profesoară de română foarte dedicată. Ne ducea la toate piesele de teatru care se jucau și ne spunea că plâng scările Operei sub tenișii noștri, dacă îi asortăm cu blugi. Deci ținuta era obligatorie.

Erau spectacole școală, foarte bune în acea vreme. Veneau diferite teatre din țară și autorul piesei cu ele. Între cele două acte, autorul,

explica mesajul piesei. Se explica și jocul actoricesc. Din sală se puneau întrebări. Îmi amintesc de piesele „Mielul Turbat”, „Opinia publică”, a lui Baranga, piesele lui Paul Everac.

- **Vă plac și spectacolele de operă?**

Mai mult opereta. Și spectacolele muzicale.

- **Vedeți viitor pentru cartea scrisă?**

Da și nu prea. Din păcate, sunt pesimist. Tot mai puțini sunt cei care citesc. Unii ajung să scrie mai mult decât au citit.

- **Poezia dialectală se încădrează pe același trend descrescător?**

Nu știu cum va continua. A luat ceva avânt în ultima perioadă. Dacă merge împreună cu folclorul are șansă. Dacă merge singură nu prea are șansă.

- **Folclorul are mai degrabă un trend comercial în prezent?**

Da, dar am văzut că dimineața se mai difuzează la radio muzică veche, autentică. S-ar putea alătura acestor melodii, acestor valori.

- **Aveți premii și pentru epigrame?**

Au fost ocazionale în concursurile de rebus. Nu am scris altfel epigramele.

- **Oare de ce ne pierdem?**

E și bătrânețea. Acum mai suntem 5 rebusiști. Eram 50-60 în anii 84-89. Tinerii nu mai sunt atrași de aceste lucruri.

- **Doar atât?**

Fuga după prosperitate, după venituri cât mai rapide și ușoare. Ca să realizezi ceva trebuie să muncești. Dacă nu ai depus sudoare, poate ieșii o floare la ureche întâmplător, dar nu poate să iasă ceva consistent, pe termen lung.

- **Aveți totuși un mesaj pozitiv pentru lume, pentru viață?**

Să nu uite de întoarcerea la natură, deoarece oamenii trăiesc prea mult pe aripi de vis.

- **Dar la fel trăiește și un poet!**

Râzând... nu știu, nu-i cunosc pe poeți.

Florina Ariana COLGIA



CULPĂ MEDICALĂ

Bărbatu meu, beceag ca vaidă el,
Bagsama că s-o cam prostăt un pic...
L-am dus să-l opereze la criel,
L-or operat, ...da' n-or găsât nimic!

ÎNTOARȘEREA DĂ LA CULES

Cununi dă frunză roibace, strânsă-n cale,
Năimice ca străjări coveielor domoale,
Să ropă și ce dăn veghea lor și pleacă,
S-asculce larma buind dă pă poceacă...

Șea Puiu, hăit Șargu, coși și-ngeamnă caii,
Să-ngheasă cucuruzu, să zgâlțână ludaii,
D-atăta gre tovară coșiile să-ndoiaie,
Că anu o fost bun și-o fost la vreme ploaie...

Pân bolbocini și ierburi greluși cântă-n cor,
Răspund dânr-o ierugă brotașii-n graiilor,
Cu focuri dă limpașă s-azvârlu licurișii
Și-n fușecări dă băznădântuie priculișii...

Sus, în tării nopți, păienjăniș dă stele,
Ca un spășiel subțâre cu salbă dă mărjele..
În ierbărit îi larmă pă drumu dă la stâni,
Cu behăit dă oaieși lătrături dă câni...

...Colo în dăpărtare, rămas pă dânapoi,
Să leagănă cu lece bătrânu car cu boi...
Dămult ultima rază s-o dus la scăpătat,
Noi n-am ajiuns acasă și-l vremea dă culcat...

Mi-s poșogit dă somn, pic dă pă loitră-acuș
Și moș Grăvilă-m fașe dânr-un cojoc culcuș...
...Un șioab dă lună s-arată în priveghe,
Ieșât să-m lumineză culcușu dânr-șareghe...

GEORGE PEȚĂTORI

Tătă lumea îl cunoașce p Georgică lu Cășapu,
Fișior vrenic, fără pacimi, da' nu îl pre dușe capu;
Să-l găsască o muiere tăce neamurile caltă,
Da' cân dmerje cu pețātu, George dă cu băta-n baltă:

S-o dus la veșinu Laie, șe-are-o fată boboloacă...
Șe-l merg ochii în șinși colțuri, darnică și folomoacă:
- Mă, veșine, mă, veșine, cu Lenuța nu-i a bună,
Că să pârângesc la poartă tăț bicherii dânr comună...

Mă gângesc s-o iau la mine, c-am tri lanță dă pământ,
Am și io căta avere și un acuperământ...
- Fata me-i tare căltată, niși să nu ce ducă gându,
Las' c-o să ce-nsori, mă George, ț-ajunje și țâie rândul!...

- Mi-ajunje rândul, veșine, da' mi-ajunje tăț măi rar,
Că-I năloagă la Lenuța și nu-i loc pă călindar!..

BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ (BCE)

Prețurile petrolului au scăzut cu circa 3%

După cum transmite Agenția Reuters, conform datelor publicate joi, prețurile petrolului au scăzut cu aproximativ 3 dolari pe baril, din cauza stocurilor mai mari de benzină din SUA și după ce o majorare a dobânzii cheie de către Banca Centrală Europeană (BCE) a stârnit îngrijorare privind cererea, în timp ce reluarea livrărilor de petrol din Libia și reluarea fluxurilor de gaze ale Rusiei către Europa au atenuat preocupările privind aprovizionarea.

În baza datelor furnizate de News.ro, contractele de tip futures pentru țiteiul Brent, au pierdut 2,44 dolari, sau 2,3%, până la 104,48 dolari pe baril până la ora 16:24 GMT (21.07.2022, 19:24 ora României). Contractele futures pentru țiteiul U.S. West Texas Intermediate au scăzut cu 3,06 dolari, sau cu 3,1%, la 96,82 dolari,.

Prețurile petrolului au scăzut săptămâna trecută cu aproximativ 3 dolari pe baril, din cauza stocurilor mai mari de benzină din SUA și după ce o majorare a dobânzii cheie de către Banca Centrală Europeană (BCE) a stârnit îngrijorare privind cererea, în timp ce reluarea livrărilor de petrol din Libia și reluarea fluxurilor de gaze ale Rusiei către Europa au atenuat preocupările privind aprovizionarea, transmite Reuters. Contractele futures pentru țiteiul Brent au pierdut 2,44 dolari, sau 2,3%, până la 104,48 dolari pe baril până la ora 16:24 GMT (21.07.2022, 19:24 ora României). Contractele futures pentru țiteiul U.S. West Texas Intermediate au scăzut cu

3,06 dolari, sau cu 3,1%, la 96,82 dolari, scrie News.ro.

Contractele futures pentru benzină din SUA au scăzut cu 15 cenți, sau cu 4,5%, la 3,13 dolari pe galon, după o creștere de 3,5 milioane de barili de marfă de-

au fost parțial reluate joi, după ce conducta a fost închisă pentru întreținere pe 11 iulie. Conducta rula deja cu volume reduse în urma unei dispute declanșate de invadarea Ucrainei de către Rusia. „Reluarea fluxurilor de gaze



pozitată săptămâna trecută, au arătat miercuri datele guvernului american, depășind cu mult prognozele analiștilor. „Principalul protagonist al petrolului este benzina, existând percepții cu privire la distrugerea cererii de benzină”, a declarat Robert Yawger, director general pentru contracte futures la Mizuho. Volumul de tranzacționare cu contracte futures pe petrol a fost, de asemenea, slab, iar prețurile volatile, deoarece traderii încearcă să coreleze cererea de energie mai slabă cu o ofertă mai restrânsă ca urmare a pierderii barililor rusești după invazia Ucrainei de către țară. Fluxurile prin conducta de gaze naturale Nord Stream 1 din Rusia, care trece pe sub Marea Baltică spre Germania,

prin Nord Stream 1 pare să evoce imagini ale unei poziții mai conciliante din partea Rusiei în ceea ce privește circulația continuă a țiteiului și a produselor în Europa în următoarele săptămâni/lună”, a declarat Jim Ritterbusch, de la Ritterbusch and Associates, într-un notă adresată clienților. Banca Centrală Europeană s-a alăturat joi (21.07.2022) multor alte bănci centrale în creșterea ratelor dobânzilor, concentrându-se mai degrabă pe combaterea inflației fulminante decât asupra recesiunii economice, care poate afecta cererea de petrol. Banca Japoniei a menținut rate ale dobânzilor ultra-scăzute, pentru a stimula creșterea economică.



România – din nou lider european la creșterea vânzărilor de automobile electrice

Conform sursei Profit.ro, România este lider european la creșterea vânzărilor de automobile electrice. Ponderea autoturismelor electrice pe piața din Europa a crescut în trimestrul al doilea, în timp ce vânzările totale de automobile au scăzut, iar România a avut, din nou, cea mai mare creștere a vânzărilor de automobile electrice din regiune, arată datele publicate de Asociația Constructorilor Europeni de Automobile (ACEA).

În perioada aprilie-iunie 2022, vânzările de automobile electrice pe baterie în Uniunea Europeană (UE) au crescut cu 11,1%, până la 233.413 de unități. Multe piețe europene au înregistrat creșteri procentuale de trei cifre (peste 100%), însă România a avut cel

mai puternic avans procentual (412,4%), în condițiile în care au fost vândute 2.352 de automobile electrice în al doilea trimestru al acestui an, față de 459 unități în perioada similară a anului trecut, scrie Agerpres.

Cota automobilelor pe baterie în UE a ajuns la 9,9% din înmatriculări în al doilea trimestru al acestui an, de la 7,5% în perioada similară a anului trecut. Ponderea automobilelor hibride de tip plug-in a crescut de la 8,4% până la 8,7%, în pofida unei scăderi a numărului de unități vândute. Datele ACEA arată că automobilele cu motoare pe benzină și diesel au reprezentat în continuare majoritatea automobilelor vândute în al doilea trimestru al acestui an, cu o cotă de piață de 55,8%, chiar dacă vânzările de automobile diesel cu scăzut cu o treime iar cele pe benzină cu o cincime.

PROIECTUL NEPTUN

Turcia a descoperit gaze în Marea Neagră

Turcia ar fi descoperit gaze în Marea Neagră, scrie Bloomberg, citând două surse apropiate Guvernului turc. Chiar dacă nu există o informație oficială în acest sens și nici detalii despre dimensiunea forării, publicația relatează că turcii au început exploatarea încă de acum câteva luni, în zona Tuna 1, care se află în zona perimetrului românesc Neptun Deep din Marea Neagră, unde în urmă cu 8 ani consorțiul ExxonMobil – OMV Petrom descoperirea zăcăminte importante de gaze.

Bloomberg relatează că informația privind descoperirea de gaze a fost dezvăluită de cele două surse după ce președintele Recep Tayyip Erdogan a ieșit public promițând că vineri le va aduce turcilor „vești bune”, care „vor crea o nouă eră pentru națiune”.

„Nu cred că este surprinzător faptul că exploatarea va da rezultate. În funcție de dimensiunea descoperirii (de partea Turciei – n.red), mă aștept ca cel puțin o parte din TurkStream să devină inactivă. De ce-ar mai vrea Turcia să continue să importe gaz din Rusia?” a comentat Christoph Merkel, directorul de consultanță al Merkel Energy. „Bulgaria, Ucraina, Grecia ar putea fi printre țările foarte interesate să cumpere acel gaz, dacă Turcia decide să îl exporte”, a mai adăugat el, citat de Bloomberg.

Descoperirea turcească vine pe fondul disputelor teritoriale cu Grecia și Cipru în estul Mediteranei, unde Turcia caută activ petrol și gaz, în ciuda contestațiilor celor două state. Franța și-a sporit temporar prezența militară pentru a îndepărta o eventuală apropiere a turcilor, iar cancelarul german Angela Merkel a declarat miercuri că UE este preocupată de tensiunile crescute.

LA NOVI SAD - ÎNCĂ O FABRICĂ JAPONEZĂ „NIDEC”

Noua linie de producție va asigura noi locuri de muncă

Anul trecut, compania japoneză „Nidec” a construit o fabrică de motoare electrice în orașul Novi Sad, care a oferit noi posturi de muncă și a îmbunătățit semnificativ economia țării. Zilele acestea, după cum relatează cotidianul danas.rs., s-au demarat lucrările la construirea unei noi fabrici, ce aparține companiei amintite.

Piatra de temelie a noii fabrici a fost pusă de primarul orașului Novi Sad, Miloš Vučević și directorul și directorul executiv al companiei „Nidec”, Toshiki Sajto. Aceasta va fi una dintre cele mai moderne companii din lume pentru producția de motoare electrice.

„Compania noastră, în calitate de membru al grupului „Nidec”, a primit sprijin din partea orașului Novi Sad și a președintelui Aleksandar Vučić. Anul acesta se marchează 140 de ani de prietenie dintre Japonia și Serbia și sperăm că relația se va adânci prin fabrica



noastră din Novi Sad. „În prima fază a proiectului, planificăm o suprafață de 36.000 de metri pătrați de teren și o fabrică de 16.800 de metri pătrați. Inițial, 100 de oameni vor fi angajați în procesul de producție, pentru ca, pe parcursul anilor, acest număr să se majoreze considerabil, a menționat Saito. Primarul orașului Novi Sad, Miloš Vučević, a mulțumit reprezentanților Japoniei pentru faptul că au ales acest oraș, ca fiind cel mai potrivit pentru construirea fabricii.

Fondată în 1973 la Kyoto, astăzi compania japoneză „Nidec” se numără printre liderii mondiali în dezvoltarea motoarelor electrice. Compania deține cea mai mare cotă pe piața internațională pentru producția de motoare cu ax pentru hard disk-uri. Scopul companiei este de a transforma fabrica din Novi Sad într-o bază centrală pentru activitățile de producție ale companiei în Europa de Est, precum și sediul tuturor companiilor din Grupul „Nidec”.

CARNEA DE PORC, TOT MAI SCUMPĂ

Modificări frecvente ale prețurilor



De fiecare dată când mergem la cumpărături carnea de porc costă mai mult. Prețul unui kilogram de cotlet este de aproape 900 de dinari. Un kilogram de spată de porc, dar și de carne tocată, costă cca 1.000 de dinari.

Pentru un kilogram de ceafă de porc trebuie să alocăm aproape 830 de dinari. Prețul unui kilogram de jumări este de 1.200 dinari, iar pentru un kilogram de untură plătim 300 de dinari. Doar prețul pulpei de porc, pe care l-a limitat Guvernul Serbiei, a rămas neschimbat timp de câteva luni (cca 600 de dinari kilogramul).

În urmă cu un an, carne de porc a costat trei sferturi din prețul actual, iar în urmă cu doi ani prețul a fost de două ori mai mic. În anul 2020, pentru un kilogram de ceafă de porc cetățenii au plătit mai puțin de 400 de dinari, iar prețurile celorlalte tipuri de carne de porc nu au depășit 500 de dinari.

Câștigul abatoarelor crește în măsura în care feliază carnea, spun crescătorii de porci și adaugă faptul că acum au câștigă și ei.

Acordul cu abatoarele îi poate salva pe crescătorii de porci

După spusele lui Bora Šuljmanac, fermier din Lačarak și membru al Asociației Crescătorilor de animale din Srem, acordul dintre abatoare și crescătorii de porci poate salva această ramură, scrie cotidianul „Dnevnik”.

„Doar discuțiile deschise aduc rezultate. Abatoarele trebuie să ne comunice de câte capete au nevoie în fiecare an și la ce preț vor cumpăra porci. Dacă piața nu poate acoperi nevoia de consum intern, vom fi nevoiți să suplimentăm cantitățile din import până când vom dezvolta producția,” a subliniat Šuljmanac.

„De câteva săptămâni, un kilogram de porc în masă vie costă 250 de dinari fără TVA. Așadar, fermierii câștigă 2000 de di-

nari, deoarece investesc 12.000 de dinari în creștere. Purcelul costă 11.000”, a declarat Bora Šuljmanac, care crește un număr mare de porci.

Interlocutorul ziarului „Dnevnik” spune că porcii îngrășați nu mai pot fi cumpărați pe piața de la noi din țară la un preț mai mic decât prețul producție, pentru că importul excesiv al cărnii de porc a fost oprit, în vederea protejării acestei ramuri a zootehniei la noi în țară. Un alt motiv este scumpirea cărnii de porc în celelalte țări din regiune.

Šuljmanac nu se așteaptă ca în perioada următoare prețul porcilor în masă vie să scadă. Dimpotrivă, este posibil ca din cauza unui număr mic de capete în țările din regiune prețurile să urce, dar scumpirile nu vor fi foarte mari.

„În viitor, prețurile vor depinde de ofertă și de cerere”, a subliniat Šuljmanac și a adăugat: „Din cauza prețurilor scăzute ale porcilor, în ultimii doi ani, în Mačva și în Srem s-a consemnat o scădere drastică a numărului de animale”. El consideră că prețurile vor scădea în continuare în cazul în care consumatorii vor cumpăra cantități mai mici de un kilogram.

După spusele lui Šuljmanac, în măcelării carnea s-ar putea ieftini dacă abatoarele ar renunța la o parte din câștig, care se ridică la 7.000-8.000 de dinari pentru fiecare porc îngrășat.

Totuși, Predrag Božin, director de vânzări la „Kemendin”, spune că nu aceasta nu este posibil pentru că sunt deja pe muchia rentabilității. „Poate că abatorii au câștig mai mare, dar cei care se ocupă cu îngrășarea porcilor în ferme sunt la limita rentabilității. Hrana pentru animale s-a scumpit de mai multe ori. Prețul unui kilogram de porc în masă vie a atins maximumul în ultimii zece ani și este de la 250 până la 260 de dinari. În celelalte țări din regiune prețul nu este mult mai mic. Pe piața de la noi din țară există deficit. Toate acestea ne fac să credem un lucru: carnea de porc se va vinde la aceste prețuri”.



CONVORBIRE CU AUREL STANCIU DIN SÂN-MIHAI

Agricultorii așteaptă ploaia

E sfârșit de iulie, o lună în care s-a consemnat o cantitate redusă de precipitații. Așadar, pe Aurel Stanciu din Sân-Mihai l-am întrebat care este starea porumbului, floarii-soarelui și a soiei.

„Până acum, floarea-soarelui a fost într-o stare bună cât de cât, dar la porumb situația e gravă.

Nu a plouat în momentele cruciale, temperaturile au fost ridicate și nu știm care va fi situația la finalul sezonului. Cred că ploile vor veni prea târziu pentru a favoriza dezvoltarea porumbului. Frunzele se usucă, știuleții nu s-au format, iar pământul este crăpat.

Soia, în schimb, are aspect bun. E verde și nu are o înălțime foarte mare. Unele flori au picat, iar pâstăia nu s-a format. Ploaia poate salva soia”, a declarat Aurel Stanciu.

Pe holde e mult porumb care nu s-a dezvoltat, deoarece i-a lipsit umiditatea. De la Aurel Stanciu aflăm că situația e critică pe parcele de la vale și acolo unde solul este de o clasă mai mică. Lucrurile depind și de precipitații. După spusele interlocutorului nostru, cantitatea de un litru pe metru pătrat este foarte mică.

„Vom avea producție redusă. Au scăzut și prețurile produselor agricole. În ciuda prognozelor, am avut o producție mare de grâu, însă prețul a fost foarte mic. Agricultorii noștri nu au posibilitatea să vândă grâul pentru rezervele de mărfuri la prețul de 40 de dinari kilogramul, cât oferă statul. Până acum, cooperative agricole nu au stabilit prețul fix. Acontul

e de 32-33 dinari kilogramul. Agricultorii nu știu dacă vor primi ceva în plus”, a adăugat interlocutorul nostru.

Cooperativa agricolă este singura care dispune de sistem de irigare pe holdele Sân-Mihaiului. Pentru ceilalți, care dețin doar câteva jugăre, nu rentează să introducă acest sistem.

Aurel Stanciu se plânge de faptul că agricultorii plătesc taxele de irigare și drenaj, deși nu e apă în canale.

Prețul motorinei, care se scumpește în aproape fiecare vineri, este o problemă uriașă. Aurel Stanciu se plânge și de faptul că la benzinării agricultorii pot cumpăra până la 60 de litri.

În plus, îngrășămintele chimice costă de patru ori mai mult.

Este prea devreme să spunem, dar ne



așteptăm ca la sfârșitul lunii august să înceapă recoltarea

florii-soarelui și a soiei. După cum a spus deja interlocutorul nostru, floarea-soarelui are aspect bun, dar ploaia îi va favoriza dezvoltarea ulterioară. Deocamdată, nu putem face prognoștiuri în ceea ce privește recolta.



FAMILIA BERLOVAN BOŽANA DIN ALIBUNAR

Unul creativ și plin de idei, iar celălalt bine organizat și motivat

Totul a început în căminul C17 din frumosul oraș Timișoara, România, atunci când doi studenți, etnici români din Serbia s-au îndrăgostit la prima vedere. Romolus Berlovan, 20.03.1992, cu inteligența și frumusețea sa a capturat inimioara tinerei Viktorija Božana născută pe data de 28.11.1996.

Din primele zile au petrecut tot timpul posibil împreună, unul creativ și plin de idei, iar celălalt bine organizat și motivat ca toate acele idei să devină realitate, formând astfel o pereche de invidiat. Cei doi funcționează ca unul. Pe durata studenției, Romolus a fost și angajat la „Copy Market”, ca operator xerox șef, unde a instruit-o el însuși și pe Viktorija. Pe lângă faptul că au locuit împreună, au și muncit împreună astfel că s-a dublat timpul lor petrecut împreună.

Viktorija, absolventă a Facultății de Sociologie și Psihologie, specializarea pedagogie, uimită de capacitățile lui Romolus, l-a motivat să înscrie și el masterul din cadrul Facultății de Geografie, așa că, în același timp, deși fiind o mică diferență de ani între ei, au dus cu succes la sfârșit Studiile de masterat. Viktorija Božana a absolvit masterul din Psihologia Clinică și Psihoterapie, iar Romolus Berlovan a absolvit masterul din Dezvoltare și Amenajare Turistică.

În postura de mamă mă descurc de minune, ea mă înțelege pe mine și eu o înțeleg pe ea

Covid 19, a venit peste ei, lăsându-i pe amândoi fără loc de muncă, așadar, au fost nevoiți să se întoarcă la Alibunar în Serbia, locul natal a lui Romolus. Relația a devenit tot mai puternică. Nefiind nici un post de muncă valabil

pentru Viktorija și Romolus, au luat curajoasă decizie să deschidă propria afacere, de xerox, în curtea lor, lângă notarul public din Alibunar. Covidul nu i-a împiedicat nici să se căsătorească, iar Romolus pasionat de numele de familie al Viktorije a decis să și-l adauge, așa cum Viktorija a adăugat a lui Romolus, și așa au devenit familia Berlovan Božana. După multe călătorii, momente fericite dar și triste din dragostea unuia față de celălalt, după 11 luni de la căsătorie, a apărut un nou membru al familiei, frumoasa și mereu vesele Roxsana Berlovan Božana, născută pe data de 23.03.2022.

În postura de mamă, pedagogia și masterul din Psihologia Clinică și Psihoterapie, au ajutat-o pe Viktorija să înțeleagă limbajul corpului fetei și nevoile ei. „În postura de mama mă descurc de minune, ea mă înțelege pe mine și eu o înțeleg pe ea. De numele Roxsana am auzit în Timișoara și mi-a plăcut foarte mult deoarece în Serbia este unic, nu se prea pune numele Roxsana la fete.”

Există și un motiv în plus, numele soțului începe tot cu litera R. Suntem persoane care reușim să ne împărțim foarte rațional timpul: să ne ocupăm de copilul nostru, să ne acordăm suficient timp nouă înșine dar și să învățăm lucruri noi care ne ajută în dezvoltarea noastră personală”, ne destăinuie Viktorija.

Ca un ceas elvețian, Roxana se trezește la prima oră, fără să își deranjeze părinții, în scurtă vreme se trezesc și părinții, Romolus

savurează o cafea și se pregătește de serviciu, iar Viktorija se pregătește pentru a-i oferi Roxanei toată atenția de care fetița are nevoie. Romolus, atunci când nu are clienți, fiind propriul șef, mai vine să le viziteze din când în când, după care se servește micul dejun și se continuă joaca cu Roxsana. „În restul timpului, în afara de munca și joacă, facem bagajul și călătorim împreună cu fetița noastră prin Serbia și România”.

Fetița noastră are nevoie să acționeze activ cu lumea înconjurătoare, nu doar să fie un receptor pasiv al informației

Numeroase studii efectuate au arătat că primii ani din viață este perioada cea mai importantă în dezvoltarea copilului, ceea ce copilul vede aude, simte, atinge, gustă, miroase și pune în mișcare, ajută la dezvoltarea sa pozitivă. „Pentru fundamentarea învățării, fetița noastră are nevoie să acționeze activ cu lumea înconjurătoare, nu doar să fie un receptor pasiv al informației, Roxana, deși are câteva luni, cu o mamă, tată și bunici, care au contribuit la cultivarea culturii românești a asistat și dansa la piese de teatru din Timișoara și Alibunar, localitatea tatălui și Coștei, localitatea mamei, unde a avut un comportament exemplar.

Soțul meu m-a îndrumat și m-a instruit, el având deja experiență de doi ani în acest domeniu

În ceea ce privește propria lor afacere, aflăm de la Viktorija că ideea de a deschide propria afacere i-a venit după ce a absolvit masterul din domeniul Psihologia Clinică și Psihoterapie, la Universitatea de Vest din Timișoara, dar și pentru că răspândirea cu virusul Covid a stopat, într-un fel, angajarea sa în domeniul din care a studiat. „Gândul că nu mă pot angaja în domeniul respectiv, din cauza pandemiei, m-a dis la ideea de a înființa propria afacere” ne declară Viktorija.

Fiind biroul notarului public în apropiere, unde oamenii depun în fiecare zi un număr mare de documente spre validare, tânăra Viktorija s-a gândit că acest oficiu de printare ar fi de mare folos, atât pentru clienți cât și pentru ei. „Soțul meu m-a îndrumat și m-a instruit, el având deja experiență de doi ani în acest domeniu. Până la finalizarea studiilor de master am fost angajații fideli a lui Răzvan Crasovan, patronul centrelor de copiere „Copy Market” din Timișoara, România, mai mult decât atât, Răzvan ne-a fost o inspirație și ne-a fost mai mult prieten decât șef”, ne declară interlocutoarea noastră Viktorija. Un mare sprijin și ajutor în deschiderea



oficiului l-a avut de la soțul său Romolus Berlovan Božana, căruia îi mulțumește pe această cale pentru sinceritate, iubire și înțelegerea acordată. De asemenea sprijin a avut și din partea surorii lui Romolus, Isabela Berlovan, din partea socrilor, Remus și Cornelia Berlovan, dar în special din partea fratelui său Djordje Božana, care a fost lângă Victoria, ca și întotdeauna și fără de care nu s-a putut realiza această afacere, mai ales în timpul pandemiei.

Serviciile oferite sunt :

- printare, scanare, copiere formatul A4-A3, alb-negru și color, pe hârtie, carton, foto-hârtie sau pe plic,
- cărți de vizită, postere, producție publicitară, scrierea planurilor de afaceri pentru înființarea sau prelungirea afacerilor, felici-

tări, invitații, diplome, carte de meniu sau băuturi,

- copertare, perforare sau plastificare,
- copiere chei,
- completări formulare, declarații, cereri, imputerniciri, contracte,
- printare pe tricouri, căni, gențuțe sau rucsacuri.
- perne personalizate,
- pixuri cu diferite mesaje personalizate,
- ciocolată personalizată, brichete, cravată personalizată,
- glob personalizat și multe altele.

Contact tel: 013-642372 sau 060- 417 37 36, email: 1.xeroxoffice@gmail.com

Adriana PETROI



Pe data de 28 iulie s-a împlinit trei ani de când a plecat spre raiul celor aleși fiica și nepoata noastră, Lavinia Drăghici. În acest univers al tristeții, vor rămâne veșnic stelele amintirilor pe care le-ai oferit tuturor ce te-au cunoscut. Suflet drag, ai lăsat în inimile noastre lacrimi, durere, tristețe și dor pe veșnicie



LAVINIA DRĂGHICI
(22.11.1982 – 28.07.2019)
din Vârșeț,
născută la Coștei

Dumnezeu să te odihnească în pace, să te vegheze și să-ți apere liniștea de veci, alături de cei aleși: mama Livia, tatăl Lavinel și bunica Maria.

Cuvintele nu pot exprima, iar timpul nu poate șterge tristețea, lacrimile, dorul și durerea ce s-au așternut în sufletele noastre. Pe data de 28 iulie s-au împlinit trei ani de când soarta ne-a despărțit pentru totdeauna de scumpa noastră mamă și soție



LAVINIA DRĂGHICI
(1982 - 2019)
din Vârșeț

Chipul tău drag îl vom purta veșnic în inima, gândul și sufletul nostru.

Dumnezeu să-ți vegheze odihna veșnică: fiul Renato și soțul Ionel.

Un gând pios, o lacrimă de readucere aminte și o floare pe mormânt, pe 28 iulie, la împlinirea a trei ani de când a plecat spre o lume mai bună, iubita noastră nepoată și verișoară



LAVINIA DRĂGHICI
(1982 - 2019)
din Vârșeț

Uitarea nu se va așterne niciodată peste chipul tău drag pe care-l vom purta de-a pururi în inima, în gândul și sufletul nostru: unchiul Dănuț, tușa Marinica, verișorii Vanesa și Stefan Mata.

Pe data de 28 iulies-au împlinit trei ani de când plecat spre o lume mai bună, scumpoasă și matusă



LAVINIA DRĂGHICI
(22.11.1982 – 28.07. 2019)
din Vârșeț,
născută la Coștei

Dumnezeu să-ți dea odihnă veșnică.

Nu te vom uita niciodată: fratele Marian, nora Vesna și nepoții Selena și Tadei.

Nimic nu este mai dureros în viață decât despărțirea de o ființă dragă. Vei trăi mereu în sufletul și amintirile noastre. Pe 28 iulie s-au împlinit trei ani de la trecerea în nemurire a scumpei noastre nurori



LAVINIA DRĂGHICI
(1982 - 2019)
din Vârșeț

Dumnezeu să-ți vegheze odihna veșnică: socrii Petru și Ana Drăghici și socrii bătrâni, Ionel și Aoruța Drăghici.

RTV PANČEVO
RADIO TELEVIZIUNEA
PANCIOVA

Programul radio în limba română

Miercuri – 17,00 Emisiunea „ORIZONTURI ROMÂNEȘTI”
Duminică – 16,00 „ORIZONTURI ROMÂNEȘTI” (R)

Programul TV în limba română

Sâmbătă – 19,40 „Bună ziua”
Marti – 13,00 „Bună ziua” (R)

Radio Far

LUNI-VINERI 18,00 - Radio jurnal; 18,30 - Actualități BBC; 18,20 - Muzică ușoară; 19,00 - „I-auzi valea cum mai sună” - Program de muzică populară și reclame; 19,30 - Mica publicitate și anunțuri; 19,40 - „Dragu-mi unde am venit” - Emisiune contact; 20,00 - Dedicății muzicale și reclame; 20,30 - Cântece de veselie; 21-00 - Știri Deutche Welle; 22,00 - Muzică nocturnă;

SÂMBĂTĂ 18,00 - Știrile de seară; 18,30 - Actualități BBC; 18,35 - „I-auzi valea cum mai sună” - Program de muzică populară și reclame; 19,30 - Mica publicitate și anunțuri; 19,40 - „Dragu-mi unde am venit” - Emisiune contact; 20,00 - Dedicății muzicale și reclame; 20,30 - Cântece de veselie și reclame; 21,00 - Știri Deutche Welle; 22,00 - Muzică nocturnă și reclame;

DUMINICĂ 08,00 - Emisiunea „MARANATA” - Glasul îndrumătorului creștin, realizează Biserica Baptistă din Alibunar; 08,30 - Emisiunea „VOCEA SPERANȚEI” - realizează Biserica Adventistă Creștină de ziua șaptea” din Alibunar; 09-00 - Program de muzică ușoară și reclame; 18,00 - Știrile de seară; 18,05 - 22,00 - Mozaic seral „Vorbim deschis despre noi”; 22,00 - Muzică nocturnă și reclame.

Sunt 16 ani de la moartea dragei noastre



ROMANA MURĂRESCU
(1943-2006)
din Sărcia

Nu te putem îmbrățișa, dar nici uita.

Ai tăi cei apropiați.



RTV 2 PROGRAMUL ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Nu ratați emisiunile noastre pe canalul 2 de televiziune

DUMINICĂ - 31 iulie Magazin TV 12,00 Teleclub (a doua duminică din lună) 21,00	JOI - 4 august Bună seara, Voivodină (r) 03,20 09,00 Drag mi-e cântecul și jocul (r) 10,30
LUNI - 1 august Magazin TV (r) 21,30	VINERI - 5 august Paleta 16,00 Drag mi-e cântecul și jocul 17,00 Perle 17,30
MARȚI - 2 august Magazin TV (r) 04,10 Drag mi-e cântecul și jocul (r) 05,10; 15,30	SÂMBĂTĂ - 6 august Paleta (r) 08,10 Drag mi-e cântecul și jocul (r) 09,00
MIERCURI - 3 august Bună seara, Voivodină 20,30	



Radio 3 Novi Sad

programul în limba română



PHC | РАДИО НОВИ САД

(pe lungimea de undă ultrascurtă cu frecvențele de 100 și 107,1 megaherți)

SÂMBĂTĂ, 30 IULIE

10.00 – 10.10 Buletin de știri
10.10 – 11.00 De la o melodie la alta
11.00 – 11.05 Știri
11.05 – 12.00 Din fonoteca radio
18.00 – 18.10 Jurnalul de weekend
18.10 – 19.00 Evantai distractiv
19.00 – 20.00 Tinerii despre tineri
20.00 – 20.30 Vibrații

DUMINICĂ, 31 IULIE

10.00 – 10.10 Buletin de știri
10.10 – 11.00 Ortodoxie
11.00 – 11.05 Știri
11.05 – 12.00 Pentru ascultătorii de la sat
18.00 – 18.10 Jurnalul de weekend
18.10 – 19.00 Tezaur bănățean
19.00 – 20.00 Din sufletul românului
20.00 – 20.30 Romanțe

LUNI, 1 AUGUST

10.00 – 10.10 Buletin de știri
10.10 – 11.00 Împreună cu d-voastră
10.15 Prin Voivodina
10.25 Meteo și starea șoselelor
10.30 Revista presei
10.40 Corespondenții anunță
10.50 Din localitățile noastre
11.00 – 11.05 Știri
11.05 – 12.00 Împreună cu d-voastră
11.10 În focarul atenției
11.20 Cultura la zi
11.30 Sport
11.40 Sfinții zilei
11.50 Recomandări
18.00 – 18.15 Radiojurnal
18.15 – 19.00 Lunea sportivă
19.00 – 20.00 Culorile serii
20.00 – 20.30 Caleidoscop muzical

MARȚI, 2 AUGUST

10.00 – 10.10 Buletin de știri
10.10 – 11.00 Împreună cu d-voastră
11.00 – 11.05 Știri
11.05 – 12.00 Împreună cu d-voastră
11.10 În focarul atenției
11.20 Cultura la zi
11.30 Sport
11.40 Sfinții zilei
11.50 Recomandări
18.00 – 18.15 Radiojurnal

18.15 – 19.00 Teatru la microfon
19.00 – 19.30 Cronica comunelor Alibunar și Plandiște
19.30 – 20.00 Cronica Panciovei
20.00 – 20.30 Refrene

MIERCURI, 3 AUGUST

10.00 – 10.10 Buletin de știri
10.10 – 11.00 Împreună cu d-voastră
11.00 – 11.05 Știri
11.05 – 12.00 Împreună cu d-voastră
11.10 În focarul atenției
11.20 Cultura la zi
11.30 Sport
11.40 Sfinții zilei
11.50 Recomandări
18.00 – 18.15 Radiojurnal
18.15 – 19.00 O desagă și un drum
19.00 – 20.00 Radiospectru
20.00 – 20.30 Moment muzical

JOI, 4 AUGUST

10.00 – 10.10 Buletin de știri
10.10 – 11.00 Împreună cu d-voastră
11.00 – 11.05 Știri
11.05 – 12.00 Împreună cu d-voastră
11.10 În focarul atenției
11.20 Cultura la zi
11.30 Sport
11.40 Sfinții zilei
11.50 Recomandări
18.00 – 18.15 Radiojurnal
18.15 – 19.00 Univers școlar
19.00 – 20.00 Cardan cultural
20.00 – 20.30 Izvoare folclorice

VINERI, 5 AUGUST

10.00 – 10.10 Buletin de știri și recomandări
10.10 – 11.00 Împreună cu d-voastră
11.00 – 11.05 Știri
11.05 – 12.00 Împreună cu d-voastră
11.10 În focarul atenției
11.20 Cultura la zi
11.30 Sport
11.40 Sfinții zilei
11.50 Recomandări
18.00 – 18.15 Radiojurnal
18.15 – 19.00 Muzică pe gustul tău
19.00 – 20.00 Actualitatea săptămânii
20.00 – 20.30 Pop itinerar

Program nocturn

22.30 – 23.30 Teatru la microfon
23.30 – 00.30 Portativ
00.30 – 02.00 Muzică ușoară
02.00 – 04.00 Muzică cultă
04.00 – 06.00 Muzică populară

Emoții interzise



Scrie:
Tatjana Daničić,
psiholog

Fiecare ființă umană se naște cu structuri corporale care îi permit să experimenteze emoții. Din cea mai timpurie perioadă a vieții, copiii își exprimă emoțiile fără control. Plâng tare, se plâng, dar se și bucură, râd zgomotos. Pe măsură ce cresc, copiii, sub influența instrucțiunilor părinților, învață să-și controleze exprimarea emoțiilor. Instrucțiunile părinților pot fi formulate clar. Atunci copilul primește o explicație de ce nu ar trebui să arate ce simte la un moment dat.

Cu toate acestea, unele interdicțiile de a exprima emoțiile pot să nu fie atât de clare pentru copil. Atunci copilul evaluează situația și experimentează un grad extrem de ridicat de tensiune și disconfort. În astfel de circumstanțe, pentru a evita pedeapsa părintească sau disconfortul experimentat ca urmare a reacției părinților, copilul învață să nu-și exprime emoțiile.

Acest lucru nu îl va face să nu le simtă. Emoția va exista, dar va rămâne în copil, nemanifestată. Tipare de comportament, învățate în copilăria timpurie, inclusiv arătarea sentimentelor pe care le trăim rămân cu noi de-a lungul vieții. Ele ne conduc comportamentul nostru. Dacă ni s-ar fi interzis să simțim furie, tristețe, plăcere, bucurie, indiferent dacă ne distrăm sau avem succes, ne va urma și mai târziu în viață. Cel mai important lucru într-o relație este că va afecta toate relațiile pe care le avem cu alți oameni, în aceeași măsură va afecta și ce fel de atitudine vom avea față de noi înșine. Vom putea în continuare să trăim emoțiile care ne sunt interzise, dar tot nu vom avea voie să le exprimăm, din cauza interdicțiilor pe care le-am primit în copilăria timpurie.

Chiar dacă sunt neexprimate, sentimentele pe care le avem funcționează. Ele rămân în noi, se acumulează și ne afectează viața noastră. Deși acum suntem adulți, pericolul reacției părinților pe care l-am experimentat în cea mai fragedă copilărie, nu mai există, încă păstrăm în noi sentimentele „neexprimate”. Acele sentimente rămân în noi, atât atunci când suntem într-o relație de partener, precum și când suntem cu colegii noștri de muncă, când ne creștem copiii și când tragem concluzii despre comportamentul nostru. De câte ori ai spus-o singur sau ai auzit de la alții: „Nu știu ce e cu mine, nu mă simt bine”. „Simt că o



să explodez”, „Astăzi nu este ziua mea...” și multe altele afirmații asemănătoare. Anxietatea pe care o avem și nu îi cunoaștem cauza, apare ca o consecință a sentimentelor nemanifestate.

Deși suntem adulți și avem capacitatea de a evalua rațional situații în care ne aflăm, avem tendința de a supraestima pericolul care există dacă ar fi să manifestăm oricare dintre așa-numitele emoții negative. Dacă se întâmplă să purtăm „sentimente interzise” mult timp, ele vor găsi o cale de a ieși afara. Ele pot apărea ca o boală fizică sau ca tulburări psihice care ne afectează activitățile zilnice. Dureri de spate, fără o cauză fizică clară, rigiditate, hipertensiunea arterială, ulcerule, pot fi doar câteva dintre manifestările sentimentelor reprimite.

În afară de manifestările fizice, sentimentele de mult înăbușite se pot manifesta în extreme efuzii. Asemenea unui vulcan în care s-a acumulat lava. Sentimentele reprimite se revarsă, fără o conștientizare clară a consecințelor pe care le poate avea un astfel de comportament. Un rol important joacă și mass-media și modurile de gândire impuse.

Cultura contemporană împarte sentimentele în bune și rele. Așa-numita psihologie pozitivă subliniază în mod constant că ar trebui, întotdeauna, să ne simțim bine și să fim fericiți. Sentimentele precum tristețe, furie sunt inacceptabile. Tiparele impuse ne spun că este ceva în neregulă cu noi dacă simțim așa. Asta ne duce la un cerc vicios din care e foarte greu să ieșim. Dacă simțim anxi-

etate pentru care nu cunoașteți cauza, aveți simptome fizice inexplicabile, simțiți că viața voastră nu este bună, deși faceți tot posibilul să fie bine, este foarte probabil să fie vorba de sentimente suprimate. Rețineți că acum sunteți adulți care pot pune la îndoială acuratețea instrucțiunilor care sunt primite de la părinții dvs. Veți constata că unele emoții nu mai sunt funcționale și care pe dumneavoastră vă restrâng foarte mult. Asumă-ți responsabilitatea pentru deciziile pe care le iei și stai în spatele lor. Te vei simți mult mai bine în postura unui adult care își conduce viața în scopul dorit. Dacă nu o poți face singur sau cu oamenii apropiați în care ai încredere, contactează un terapeut calificat.

FESTIVALUL DUNĂRII DE LA ULM, GERMANIA

Schimb de cultură, obiceiuri și tradiții

În 2020, un grup alcătuit din trei tineri ambițioși din Vârșeț, și anume, dr. Tatiana Petrică, Tomislav Milunov și Vojislav Milunov s-au alăturat grupului Danube Networkers.

Grupul Danube Networkers a conceput un program care leagă țările dunărene prin socializare online și schimb de cultură, obiceiuri și tradiții. Au participat la diverse conferințe, printre cele mai importante evidențiem „Tinerii și bătrânii modelează viitorul Europei”. La conferința respectivă, participanții au discutat despre inițiativa de lansare a unei platforme pentru a facilita schimbul de idei și experiențe cu persoanele de aceeași interese sau interese similare.

- Datorită eforturilor și muncii tuturor celor prezenți la conferință, precum și oamenilor care conduc întregul proiect, în primul rând doamna Carmen Stadelhofer, am reușit să obținem banii necesari și să ne realizăm ideea. În acest mod a luat naștere platforma ViMA Danube. Noi,

ca voluntari, am testat funcționarea platformei și i-am descoperit neajunsurile pentru ca totul să funcționeze la deschiderea acesteia. Munca noastră nu s-a oprit nici după punerea în funcțiune a platformei și continuă și în prezent. Acum lucrăm la promovarea platformei și la instruirea oamenilor să lucreze la ea, dar preluăm și gestionarea profilurilor de pe rețelele de socializare pentru a atrage tinerii și vârstnici să viziteze platforma și să înceapă conversațiile. Considerăm că este foarte important să spunem oamenilor ce este, în primul rând, ViMA Danube. ViMA Danube este o platformă online deschisă, multifuncțională. Un loc de întâlnire digitală pentru europenii de-a lungul Dunării. Unicitatea noastră constă tocmai în faptul că suntem legați de Dunăre.

Dunărea leagă diferite culturi, tradiții, obiceiuri și limbi. Este deosebit de important de subliniat faptul că pe platformă veți găsi persoane care sunt interesate de comunicare, care își vor împărtăși stilul de viață, dar vor fi, în același timp, dispuse să învețe și despre stilul dum-



neavoastră de viață. Aici întâlniți oameni din generații și culturi diferite. O atenție deosebită ar fi acordată limbii. În principal, pe alte platforme sunt necesare cunoștințe de limbă engleză, pe a noastră există posibilitatea de traducere în șase limbi și dorim să subliniem că limbile română și sârbă sunt două limbi care aparțin acestui grup.

De asemenea, trebuie subliniat că nu este vorba despre intrarea și ieșirea rapidă. Platforma noastră este concepută astfel încât să ne facem timp să ne cunoaștem și să discutăm diferite subiecte.

Ne întâlnim cu regularitate, online, și am avut ocazia să ne cunoaștem și mai bine în perioada 5 - 10 iulie a.c. la Festivalul Dunării de la Ulm, Germania, unde platforma a fost prezentată și lansată oficial. Așadar, sunteți bineveniți să vă alăturați și să faceți cunoștință cu noi: oamenii care fac din ViMA Danube un loc frumos pentru a ne cunoaște - a menționat domnul Tomislav Milunov.

Adriana PETROI



OTILIA SUBU
(29.12.1948-04.02.2022)
din Novi Sad
născută Vaianț din Torac

*Îngerul meu, a trecut șase luni de când ai încetat să-mi luminezi viața.
Niciodată nu îți voi mai vedea ochi tăi calzi plini de dragoste, obrajii dulci,
cel mai frumos păr negru și brațele tale deschise care, când mă îmbrățișau, îmi încălzeau sufletul cu o dragoste maternă pură.
Ai fost un exemplu de mamă care se sacrifică, un mare luptător, suflet uman care întotdeauna a ajutat și a avut grijă mai mult de alții decât de sine. Dumnezeu a decis că e vremea să pleci și să devii cea mai lucitoare stea de pe cer.
A fost o mare binecuvântare să te am de mamă.
Te iubesc cel mai mult pe lume, și voi păstra chipul tău mereu la mine în inimă.*

Soarele tău și fiica ta: Nelica – Marinela Subu

Pios și dureros omagiu și o nestearsă amintire la doi ani și șase luni la trecerea în eternitate a fiicei și soției



VERONICA DEMENESCU
Abdel Razeq farmacistă
(1969- 2022)
din Vârșeț



FLOAREA DEMENESCU
învățătoare
(1943- 2022)
din Seleuș

Cu durere în suflet vă vom plânge: fiul Cezar, șotul Ibrahim și șotul și tatăl Aurică.

Cu durere și tristețe pe data de 11 iulie ne- a părăsit draga noastră mamă



OLIMPIA PANCARICIAN
(1941- 2022)
din Plandiște

Veșnic vei fi în inima noastră: fiul Daniel, fiica Antonela cu familia.

Pe data de 11 iulie ne- a părăsit pentru totdeauna draga noastră



OLIMPIA PANCARICIAN
(1941- 2022)
din Plandiște

Veșnic îndoliați: Verișoara Mărioara cu familia din Vârșeț.

Pe data de 11 iulie s- a stins din viață scumpa mea verișoară



OLIMPIA PANCARICIAN
(1941- 2022)
din Plandiște

Veșnic îndoliați: verișoara Lenuța cu familia din Uzdin.



ION OCOLIȘAN GUIU
(1938-1997)
din Torac

Pe data de 30 iulie se împlinesc 25 de ani de la plecarea dragului meu șot

Veșnic îndoliați soția: Rujița cu rudeniile și cunoscuții.

Pe data de 2 august 2022 se împlinesc 40 de ani de la tragica moarte a iubitului nostru



IONEL OMOREAN
În etate de 24 de ani
din Satu Nou

Veșnic vei fi în sufletele noastre: mama Paulina și sora Diana cu familia.

PLANTELE NE POT UNI

Grădinăritul ne oferă o stare de fericire



În acest număr îl prezentăm pe Joe Guevara, poreclit El Chamo. Interlocutorul nostru, în vârsta de 28 ani, este născut în Venezuela, dar în momentul de față trăiește în Panama. Este un mare iubitor de plante, dar din lipsă de spațiu are colecții cu numai câteva specii preferate.

Să-i descoperim povestea. „Dintotdeauna am avut o legătură specială cu natura, dar îndeosebi cu plantele. În urmă cu șapte ani, am început să îmi formez colecția de cactuși și suculente. Acestea sunt plantele mele preferate. Pe lângă faptul că plantele ne uimesc cu frumusețea lor, grădinăritul este și o terapie pentru noi.



Euphorbia Milli, numită și Coroana lui Hristos, pe care am primit-o în dar, a fost prima plantă pe care am cultivat-o. Trebuia să înrădăcinez butașul și să-i urmăresc dezvoltarea. Pot spune, cu mândrie și emoție, că am și astăzi această plantă. Este una dintre cele mai mari plante pe care le am în colecția mea.

Îmi plac tot felul de plante: tropicale, cactuși, suculente, arbuști... Cultiv toate aceste specii. Aș vrea să am și altele, dar din lipsă de spațiu m-am limitat la câteva. Îmi plac și: Pothos, Symgonios, Dracaenas, Sansevierias și Hoyas. De fiecare dată când primesc o plantă de acest gen am o împlinire sufletească.

Nu pot spune cu exactitate câte plante am în total, dar cred că în colecția mea sunt în jur de 450 de specii diferite. Le ofer îngrijire în funcție de gen și specie. Nu toate plantele au nevoie de același substrat sau de aceeași cantitate de apă și nu toate tolerează lumina solară ori semiumbra.

Pentru că locuiesc în Panama, care este o țară tropicală, în timpul verii trebuie să protejiez plantele cu o plasă. Soarele poate provoca arsuri pe suprafața plantelor și cauza pierderea frunzelor.

În lunile de iarnă, cel mai lung anotimp în Panama, țin plantele în seră pentru a le proteja contra umidității ridicate și pentru a preveni pierderile care pot apărea din cauza putregaiului.

Nu totul e perfect. Apar ciu-



perci sau insecte. De aceea, trebuie să știm cum să prevenim apariția dăunătorilor. Așez în spațiu deschis plantele care tolerează mai multă umiditate și țin cont de faptul să aibă mereu substrat și ghiveci cu drenaj bun.

Pe începători îi sfătuiesc să întrebe ceea ce nu știu, pentru că sunt oameni dornici să ajute. Nimeni nu se naște expert. Toți am fost începători la un moment dat. Dacă vă place o anumită plantă, informați-vă despre modul de îngrijire a acesteia. Când veți ști totul, nu vor mai apărea probleme.

Nu pot alege o singură plantă preferată. Printre cele care îmi plac cel mai mult se numără suculentele, în special echeveriiile. Totuși, dacă trebuie să aleg una singură, alegerea mea va fi Ceropegia Woodii.

Plantele sunt parte din viața mea, din fiecare zi pe care o trăiesc. Un spațiu cu plante îmi oferă pace, armonie, liniște și bucurie.

Oamenii cărora nu le plac plantele trebuie totuși să le acorde o șansă. Ele îi pot ajuta să depășească momentele triste.

Plantele ne țin în viață. Trebuie să avem grijă de ele, în special de plantele endemice din fiecare țară.

Cei care vor să vadă plantele pe care le cultiv mă pot găsi pe contul de Instagram @JardineandoConElChamo

Denis STRATULAT



DESCOPERĂ LUMEA FASCINANTĂ A ANIMALELOR

Pangolinul (Pholidota), un animal singuratic și neobișnuit

Pangolinii sunt animale solitare, în primul rând nocturne, cu armura plină de solzi. Un pangolin speriat își va acoperi capul cu picioarele din față. Dacă este atins, se rostogolește.

Pangolinii sunt cele mai comercializate mamifere din lume, în primul rând în Asia și în cantități tot mai mari în Africa, pentru carnea și solzii lor. Există și în Statele Unite produse din piele de pangolin (cizme, genți și curele).

Pe două continente se găsesc opt specii de pangolini, considerate vulnerabile și critic periclitare. În Africa trăiesc patru specii: pangolinul cu burtă neagră (Phataginus tetradactyla), pangolinul cu burta albă (Phataginus tricuspis), pangolinul uriaș de pământ (Smutsia gigantea) și pangolinul de pământ al lui Temminck (Smutsia temminckii). Cele patru specii întâlnite în Asia sunt: pangolinul indian (Manis crassicaudata), pangolinul filipinez (Manis culionensis), pangolinul Sunda (Manis javanica) și pangolinul chinezesc (Manis pentadactyla). Toate cele opt specii de pangolini sunt protejate de legile naționale și internaționale, iar două sunt considerate critic periclitare pe Lista Roșie a speciilor amenințate IUCN.

În iunie 2020, China a ridicat la cel mai înalt nivel posibil măsurile de protecție a pangolinului chinez nativ (Manis pentadactyla). Guvernul nu va mai permite utilizarea solzilor de pangolin în medicina tradițională, ceea ce este un mare câștig, având în vedere că în 2019 aproximativ 195.000 de pangolini au fost comercializați numai pentru solzii lor (Challender, et. Al, 2020).

Pangolinii vânează furnici, iar cuiburile termitelor sunt o sursă de hrană pentru ei. Aceste animale extrag insecte din movile cu ghearele lor și, neavând dinți, își folosesc limbile extrem de lungi pentru a le mânca. Într-o poziție de repaus, limba se mișcă înapoi și se retrage în cavitatea toracică. Limba pangolinilor este protejată de glandele salivare. Pangolinul este selectiv și se bazează pe simțul mirosului pentru a găsi animale.

Alte fapte interesante despre pangolin

Pangolinii sunt animale solitare. De obicei, femelele sunt singure cu puii lor, deși în unele cazuri pot fi însoțite de către masculi.

Puul de pangolin are 15 centimetri. Solzii lor palizi și moi încep să se întărească în a doua zi de la naștere. Femelele își alăptează puilul pangolinului timp de trei, patru luni, după care acesta începe să mănânce termite.

Pangolinii mici își însoțesc mamele călare pe coada acestora. Dacă mama simte pericol, pangolinul alunecă sub coadă și îi protejează corpul prin rostogolire.

Pangolinul este asociat, în mod tradițional, cu magia și cu superstițiile. Este foarte apreciat pentru solzii săi, cu ajutorul cărora țin departe animelele sălbatice.

Leopardzii și alte animale mari, cum ar fi hienele, se hrănesc în unele cazuri cu pangolini.

Din păcate, omul, cel mai mare prădător al pangolinilor, le pune în pericol existența.

